

Czyste, Zielone Miasta w Polsce

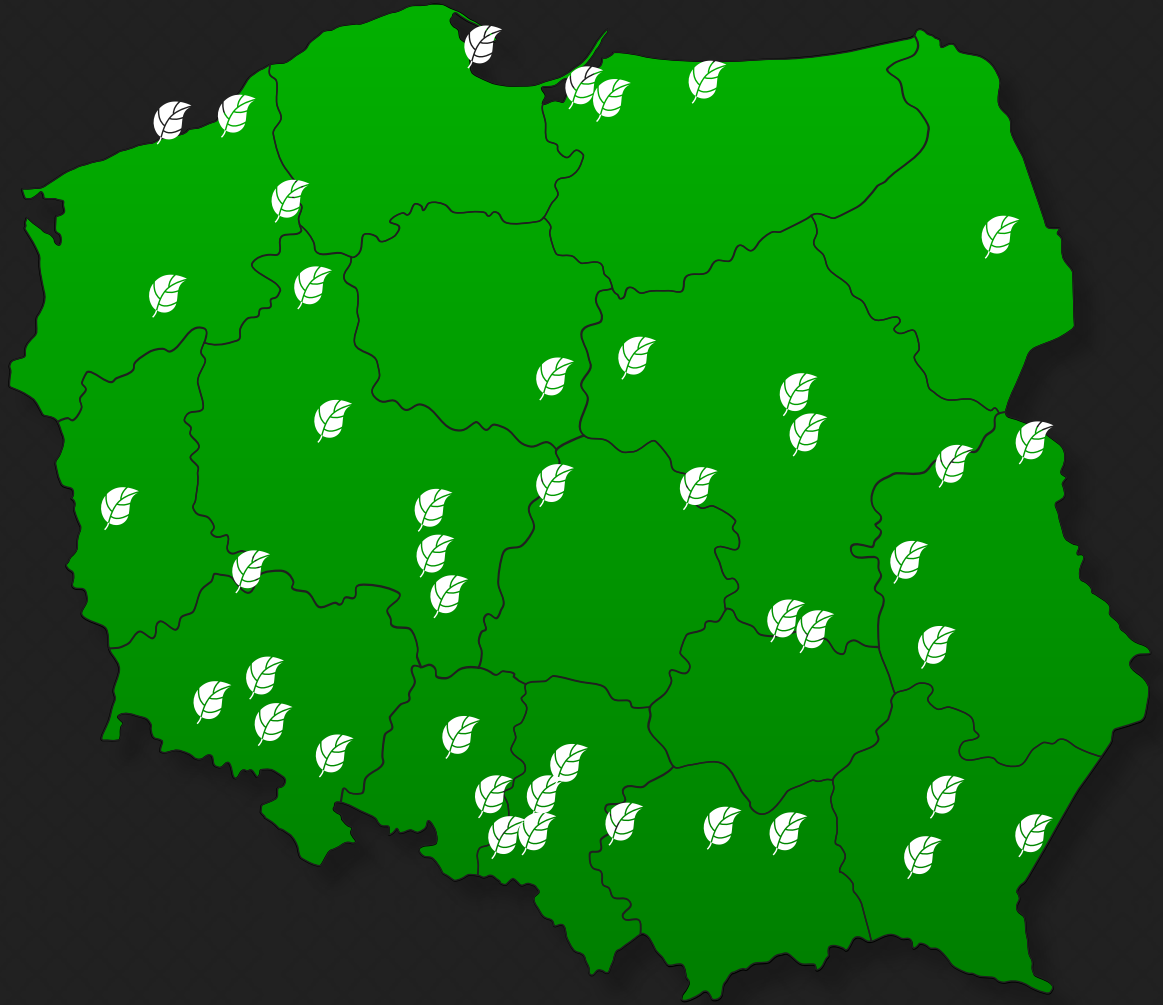
SPIIS TREŚCI

według województw

■	Wstęp	4	■	Skierniewice	18
■	Choszczno	26	■	Uniejów	48
■	Kołobrzeg	36	■	Gliwice	14
■	Koszalin	38	■	Racibórz	90
■	Szczecinek	72	■	Rybnik	8
■	Krosno Odrzańskie	56	■	Tarnowskie Góry	16
■	Głogów	94	■	Skarżysko-Kamienna	74
■	Jawor	30	■	Starachowice	76
■	Jelenia Góra	28	■	Brzesko	66
■	Wałbrzych	92	■	Nowy Sącz	96
■	Ząbkowice Śląskie	32	■	Oświęcim	70
■	Sopot	40	■	Wieliczka	68
■	Włocławek	20	■	Białystok	88
■	Ostrów Wielkopolski	86	■	Biała Podlaska	60
■	Ostrzeszów	54	■	Kraśnik	64
■	Piła	34	■	Łuków	62
■	Pleszew	24	■	Puławy	78
■	Poznań	12	■	Krosno	82
■	Kędzierzyn-Koźle	52	■	Przemyśl	80
■	Opole	50	■	Rzeszów	84
■	Elbląg	42	■	Podsumowanie	98
■	Lidzbark Warmiński	46	■	Grupa Polsat Plus dla ekologii	100
■	Pastęka	44			
■	Kobyłka	58			
■	Otwock	10			
■	Płock	22			

SPIS TREŚCI

według etapów akcji

Wstęp 4 • Rybnik 8 • Otwock 10 • Poznań 12 • Gliwice 14
Tarnowskie Góry 16 • Skierniewice 18 • Włocławek 20 • Płock 22
Pleszew 24 • Choszczno 26 • Jelenia Góra 28 • Jawor 30
Ząbkowice Śląskie 32 • Piła 34 • Kołobrzeg 36 • Koszalin 38
Sopot 40 • Elbląg 42 • Pastęk 44 • Lidzbark Warmiński 46
Uniejów 48 • Opole 50 • Kędzierzyn-Koźle 52 • Ostrzeszów 54
Krosno Odrzańskie 56 • Kobyłka 58 • Biała Podlaska 60
Łuków 62 • Kraśnik 64 • Brzesko 66 • Wieliczka 68
Oświęcim 70 • Szczecinek 72 • Skarżysko-Kamienna 74
Starachowice 76 • Puławy 78 • Przemyśl 80 • Krosno 82
Rzeszów 84 • Ostrów Wielkopolski 86 • Białystok 88
Racibórz 90 • Wałbrzych 92 • Głogów 94 • Nowy Sącz 96
Podsumowanie 98 • Grupa Polsat Plus dla ekologii 100

„Czystego powietrza nie da się wyprodukować ani kupić,
musimy razem wspólnie o nie dbać”

Zygmunt Solorz

Ogromna potrzeba wspólnego działania, inspirowania i edukowania społeczności lokalnych oraz zawiązywania długoterminowej współpracy z samorządami zrodziła projekt „Czyste, Zielone Miasta” Stowarzyszenia Program Czysta Polska. Walka o czyste powietrze i zielone otoczenie nie jest łatwa oraz wymaga wysiłku. My ten wysiłek postanowiliśmy podjąć i ruszyliśmy w trasę po całej Polsce. Gdzie byliśmy, jak działaliśmy i w końcu, co udało nam się zrobić, zobaczycie śledząc trasę naszej zielonej podróży!

Do trasy, gotowi, start!

WSTĘP

potrzeba
realnego działania

idea współpracy
z samorządami
i dotarcie do lokalnych
społeczności

inspirowanie
i edukowanie
mieszkańców

propagowanie
ekologicznego
stylu życia

zrodziły projekt „Czyste, Zielone Miasta”
Stowarzyszenia Program Czysta Polska

Nasza podróż trwała **od 23 kwietnia do 19 listopada**.
Czy słońce, czy deszcz, a nawet śnieg – dotarliśmy
do **45 miejscowości** we **wszystkich województwach**.

Spotkaliśmy tysiące uczestników - od przedszkolaków, przez uczniów, nauczycieli, po seniorów, członków organizacji lokalnych i ekologicznych oraz przedstawicieli władz miasta.

Nasza podróż to konkretne działania.
A co dokładnie robiliśmy?

WSTĘP

Sprzątaliśmy najbliższe otoczenie, gdzie na co dzień żyją, odpoczywają i uczą się mieszkańcy.

Poprzez wspólne działania integrowaliśmy się z mieszkańcami.

Sadziliśmy krzewy i drzewa oraz rozdawaliśmy sadzonki uczestnikom akcji, aby miasta zyskały dodatkową, zieloną przestrzeń.

Zdobywaliśmy wspólnie wiedzę i kształtowaliśmy proekologiczne postawy podczas edukacyjnych warsztatów.

Zostawiliśmy dobrą energię i zyskaliśmy mnóstwo uśmiechów od mieszkańców całej Polski!

Tu wyrosło coś dobrego...

dla miast, dla mieszkańców
i Stowarzyszenia!

WSTĘP

Miasta

- nowe, czyste, zielone przestrzenie
- budowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców
- dbanie o środowisko, przyszłość i zdrowie mieszkańców

Stowarzyszenie

- motywowanie i edukowanie mieszkańców
- budowanie więzi z samorządami i lokalnymi społecznościami
- realne działania w trosce o środowisko, wspólnie z członkami Stowarzyszenia

Społeczność lokalna

- spotkania i integrowanie różnych środowisk
- działanie dla planety jako aktywna i ciekawa forma spędzania wolnego czasu
- inspirowanie do proekologicznych pomysłów na rzecz planety

Czyste, Zielone Miasta w liczbach

WSTĘP

45

miejsowości
odwiedzonych
we wszystkich
województwach

4710

rozdanych sadzonek
drzew i krzewów

24738 kg

zebranych
odpadów

6911

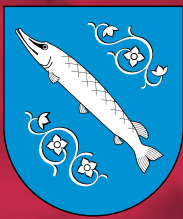
posadzonych
drzew i krzewów

2

murale antysmogowe
wykonane przy użyciu
110 l farby
fotokatalitvcznej

TO NIE KONIEC NASZEJ AKCJI,
ALE DOPIERO POCZĄTEK!

Zapraszamy do odbycia z nami podróży na trasie „Czystych, Zielonych Miast”. Mamy nadzieję, że będzie to zarówno ciekawa lektura, jak i inspiracja do wdrożenia ekologicznych działań i pomysłów w swoim otoczeniu. A może okaże się także zachętą do odwiedzenia tych wyjątkowych – czystych i zielonych miast.

RYBNIK

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Początek ekologicznej zmiany

Rybnik - miasto położone w południowo-zachodniej części województwa śląskiego - od lat walczy z zanieczyszczeniem powietrza. Dlatego stawia na budowę ścieżek rowerowych, by zachęcać mieszkańców do korzystania z zeroemisyjnych środków transportu. Oprócz tego w mieście wprowadzono tzw. uchwałę anty-smogową, która wpłynęła na zmia-

nę sposobów ogrzewania budynków. Rybniczanie zaczęli korzystać m.in. z programu „Czyste powietrze”, dzięki czemu wiele domów przeszło termomodernizację i wymieniono wiele trujących „kopciuchów”. Wśród mieszkańców Rybnika rośnie świadomość problemów związanych z zanieczyszczeniem powietrza oraz jego wpływem na zdrowie.

Czyste, Zielone Miasta w Rybniku

Stowarzyszenie Program Czysta Polska rozpoczęło projekt „Czyste, Zielone Miasta” właśnie w Rybniku, gdzie powstał wyjątkowy mural namalowany farbami pochłaniającymi smog. Widniejące na muralu hasło „Tu wyrośnie coś dobrego” to nawiązanie do akcji Stowarzyszenia, które w ramach projektu sadi drzewa w polskich miastach, walcząc w ten sposób ze smogiem.

A ponieważ Rybnik wdraża od lat proekologiczne działania, co widać zarówno w przydomowych ogródkach, jak i w przestrzeni publicznej, gdzie pojawia się coraz więcej terenów zielonych, nasza akcja doskonale wpisała się w plan rozwoju miasta. Podczas inauguracyjnego wydarzenia w Rybniku posadziliśmy pierwsze drzewa i krzewy w dzielnicy Boguszowice, a także posprzątałyśmy brzeg rzeki Rudy. Pomagali nam w tym mieszkańcy oraz władze miasta, m.in. prezydent Piotr Kuczera.

Czy wiesz, że...

Antysmogowe murale w Rybniku i Nowym Sączu namalowano farbami fotokatalitycznymi. Dzięki zawartości dwutlenku tytanu, pod wpływem światła, szkodliwe substancje przekształcane są w prostsze związki, zmniejszając w ten sposób zanieczyszczenia.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

10

drzew

(lipy i klony pospolite)

posadziliśmy

70

krzewów ozdobnych
forsycji

O
T
W
O
C
K

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Polsce / Otwock

Sosnowy klimat i czysta rzeka

Położony nad rzeką Świder podwarszawski Otwock to drugi punkt na mapie akcji „Czyste, Zielone Miasta”. Miasto prowadzi wiele ekologicznych programów, których celem jest ochrona jego wyjątkowego krajobrazu, architektury oraz klimatu. Dzięki swoim walorom Otwock był przed laty popularnym uzdrowiskiem. Zadecydowały o tym m.in. mikroklimat

tworzony przez liczne bory sosnowe oraz dogodne połączenie kolejowe z Warszawą. Rozwinął się tu także unikatowy styl drewnianej architektury letniskowej - świdermajer, który objął nie tylko pensjonaty, ale także prywatne domy i budynki użyteczności publicznej. Miasto stawia na zdrowy tryb życia i zachęca mieszkańców do jazdy rowerem.

Czyste, Zielone Miasta w Otwocku

Podczas akcji mieszkańcy Otwocka wykazali się dużym zaangażowaniem w sprzątnięcie swojego najbliższego otoczenia, czego efektem było zebranie niemal dwóch ton śmieci. Do najbardziej pracowitych uczestników akcji trafiły wyjątkowe nagrody - drewniane budki lęgowe dla jerzyków, zaprojektowane w stylu słynnych otwockich świdermajerów.

Rozdaliśmy także młode sosny, zachęcając mieszkańców do wspólnego sadzenia nowych drzew na terenie miasta. Z ekologicznego pokazu przedstawicieli Nadleśnictwa Celestynów mieszkańcy dowiedzieli się m.in., jak poprawnie posadzić drzewka, aby wyrosły z nich naprawdę dorodne sosny. Najmłodszy mogli porozmawiać z leśniczymi o zwierzętach i roślinach występujących w okolicznych lasach. Na koniec, z okazji „Święta Sosny”, uroczystie zasadziliśmy 25 drzewek. We wszystkich tych działaniach, które przyciągnęły wielu uczestników, wspierał nas prezydent miasta Jarosław Margielski.

Czy wiesz, że...

Wyjątkowy mikroklimat Otwocka tworzą liczne bory sosnowe. Wydzielane przez drzewa substancje lotne wspomagają leczenie układu oddechowego, mają właściwości dezynfekcyjne i obniżają ciśnienie krwi.

Podczas akcji:

zebraliśmy

2000 kg
odpadów

zasadziliśmy

25
drzew

przekazaliśmy

120
sadzonek
drzew
i krzewów

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

POZNAŃ

Więcej zieleni zamiast betonu

Stolica Wielkopolski to idealny przykład miasta, które prowadzi walkę z betonem, stawiając na zieleni oraz ekologiczne rozwiązania. Ponad 15 proc. powierzchni Poznania zajmują lasy komunalne, prywatne czy też tereny należące do Lasów Państwowych. Władze miasta starają się dbać o tereny zielone, odnawiając parki i sadząc drzewa

przy nowych budynkach. Przykładem tej działalności są zrewitalizowane w ostatnich latach parki miejskie, m.in. park Drwęskich, Bambrów Poznańskich i całkiem nowy park Rataje - drugi pod względem wielkości taki teren w Poznaniu. W mieście coraz częściej powstają też ogrody deszczowe.

Czyste, Zielone Miasta w Poznaniu

Na miejsce wydarzeń projektu „Czyste, Zielone Miasta” w Poznaniu, wspólnie z miastem wybraliśmy Park Sołacki - wyjątkowy punkt na mapie Poznania, który zachwyca bogactwem zieleni i urokliwym krajobrazem. Towarzyszące naszej akcji Lasy Państwowe rozdały uczestnikom sadzonki, wśród których znalazły się dereń świdwa, kalina koralowa oraz śliwa tarnina.

Oprócz tego dla mieszkańców przygotowaliśmy szereg ekologicznych atrakcji i wspólnych zabaw, wśród których znalazły się zawody w sprzątnięciu parku na czas, warsztaty ekologiczne zorganizowane przez Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska, a także specjalna strefa sportowa przygotowana przez Park Tenisowy Olimpia w Poznaniu. Gościem wydarzenia była Karolina Szostak, dziennikarka i prezenterka Polsatu, z którą wspólnie sprzątnęliśmy teren parku. Reprezentująca Stowarzyszenie red. Dominika Tarczyńska przeprowadziła rozmowę z prezydentem Poznania Jackiem Jaśkowiakiem, dotyczącą ekologicznych działań podejmowanych przez miasto.

Czy wiesz, że...

W walce z betonem Poznań odbiurkuje ulice, usuwa nadmiar kostki i asfaltu, tworząc przy nich zielone pasy z licznymi nasadzeniami. Powstają też nowe skwery i ogrody deszczowe. W sumie w mieście jest już 49 parków i 123 zieleńce.

Podczas akcji:

zebraliśmy

16

worków odpadów

zasadziliśmy

200

drzew i krzewów

przekazaliśmy

200

sadzonek

GLIWICE

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Priorytetem jest czyste powietrze

Położone nad rzeką Kłodnicą Gliwice są jednym z czterech najbardziej zaludnionych miast na Śląsku. Chcąc stworzyć jak najlepsze warunki do życia mieszkańcom, władze miasta starają się walczyć z zanieczyszczeniem powietrza. Budynki w mieście przechodzą termomodernizację, a mieszkańcy chętnie zakładają w swoich domach instalacje fotowoltaiczne oraz pompy ciepła. Innym sposobem

na walkę z zanieczyszczeniami jest inteligentny system transportowy. W Gliwicach zainstalowano energooszczędne oświetlenie wzdłuż ulic i na skrzyżowaniach. Prowadzony jest również monitoring, który pomaga szybko reagować na powstające korki i odpowiednio sterować ruchem. Miasto stawia także na elektryczne autobusy, których będzie w Gliwicach coraz więcej.

Czyste, Zielone Miasta w Gliwicach

Wraz z mieszkańcami Gliwic spotkaliśmy się na Arenie Lekkoatletycznej, gdzie rozpoczęliśmy naszą akcję i ruszyliśmy na wspólne sprzątanie pobliskiego lasu. W dzielnicy Kopernika zebraliśmy górę porzuconych śmieci i posadziliśmy kilkaset dębów. Pierwsze drzewka zostały zasadzone przez wiceprezydent Gliwic Ewę Weber oraz przedstawicielki Stowarzyszenia Program Czysta Polska. Na spotkaniu obecni byli młodzi sportowcy, koszykarze GTK Gliwice - Aleksander Wiśniewski oraz Aleksander Busz - którzy wspólnie z mieszkańcami sprząkali oraz zasadzili sadzonki dębów. Na mieszkańców czekały też liczne atrakcje - ekowarsztaty, zajęcia biologiczne oraz dwie ciekawe wystawy, które stanowiły idealne połączenie zabawy i edukacji ekologicznej. W ich organizacji wsparły nas Miejska Biblioteka Publiczna, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Rada Dzielnicy Kopernika, Wydział Architektury Politechniki Śląskiej oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Sosnowcu.

Czy wiesz, że...

Imponująca tężnia o długości 40 metrów powstała w gliwickim Lesie Komunalnym. Dobroczynne działanie solanki pozwala mieszkańcom poczuć się jak nad morzem i zadbać jednocześnie o swoje zdrowie.

”

Akcja „Czyste, Zielone Miasta” realizowana przez Stowarzyszenie Program Czysta Polska doskonale wpisuje się w ekologiczną kampanię pod hasłem #zielonegliwice, która została zainaugurowana 21 marca, w pierwszy dzień wiosny. Mieszkańcy Gliwic chętnie korzystają z nowych inicjatyw ekologicznych. Profesjonalna i sprawnie przeprowadzona akcja w naszym mieście spotkała się z wieloma pozytywnymi opiniami i zaangażowaniem różnych grup społecznych.

wiceprezydent Ewa Weber

Podczas akcji:

zorganizowaliśmy warsztaty

segregacji odpadów

zasadziliśmy

300 dębów

TARNOWSKIE GÓRY

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Piękny krajobraz i cenne kruszce

Tarnowskie Góry to miasto znane z pięknego krajobrazu, bogatej historii oraz występujących złóż srebra, cynku oraz ołowiu. Aż 43 proc. całej gminy składają się z terenów leśnych i zielonych. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują tereny pogórnice, takie jak Park Miejski czy też XIX-wieczny Park w Reptach, który stanowi część większego zespołu przyrodniczo-kraj-

-obrazowego położonego w Dolinie rzeki Dramy. Na granicy z Bytomiem znajduje się także rezerwat przyrody Segiet będący zieloną pozostałością po średniowiecznym (a nawet starszym) górnictwie kruszców. W obrębie miasta znajduje się aż 100 pomników przyrody, w tym najstarszy w Polsce kasztan jadalny, który liczy około 450 lat.

Czyste, Zielone Miasta w Tarnowskich Górach

W kolejnym, śląskim mieście - Tarnowskich Górach, udało nam się zachęcić mieszkańców do działania na rzecz ekologii, poprzez akcję sadzenia drzew oraz wspólne zabawy edukacyjne. Stowarzyszenie Program Czysta Polska zainicjowało w kolejnym śląskim mieście - Tarnowskich Górach, akcję sadzenia drzew oraz liczne zabawy edukacyjne.

Na uczestników czekały prelekcje o wykorzystaniu odpadów i ich segregacji, zajęcia poświęcone wodzie, lekcje o drzewach, a także akcja wspólnego tworzenia „zielonego” malowidła za pomocą kredy. Razem z tarnogórskimi uczniami, przedszkolakami oraz seniorami z Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Centrum Aktywności Seniorów zasadziliśmy kilkadziesiąt dębów, zasialiśmy łąkę kwietną oraz posprzątailiśmy teren parkuna Osiedlu Przyjaźń. Wspierające naszą akcję Nadleśnictwo Brynek rozdało mieszkańcom sadzonki świerku pospolitego, brzozy brodawkowatej oraz sosny pospolitej. Na miejscu zorganizowane były także zajęcia sportowe. We wszystkich działaniach towarzyszył nam burmistrz Tarnowskich Gór Arkadiusz Czech.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

50
dębów

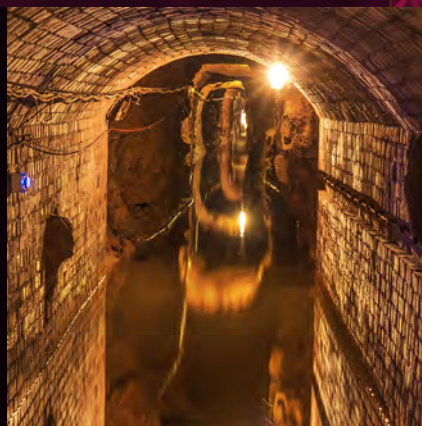

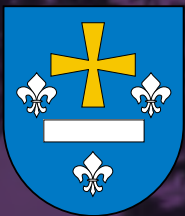
przekazaliśmy

80
sadzonek

Czy wiesz, że...

W 2017 r. tarnogórskie kopalnie rud ołowiu, srebra i cynku zostały wpisane na Listę UNESCO. W ten sposób obiekty miasta weszły do grona 17 miejsc w Polsce znajdujących się na tej zaszczytnej liście.

SKIERNIEWICE

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Polsce / Skierniewice

Polska stolica ogrodnictwa

Skierniewice są ważnym ośrodkiem naukowym. Mieści się tu siedziba znanego na całym świecie Instytutu Ogrodnictwa oraz Stacji Doświadczalnej, należącej do Wydziału Rolnictwa i Biologii SGGW. W tym miejscu wyhodowano ponad 200 odmian roślin sadowniczych i warzywnych, które mają ogromne znaczenie dla całej polskiej produkcji ogrodniczej. Skier-

niewice bardzo dbają o zielen miejską, robiąc co roku kolejne nasadzenia drzew, krzewów i kwiatów. Tworzą też nowe inwestycje oraz systemy, mające na celu zmniejszenie zanieczyszczeń i ograniczenie szkodliwej emisji gazów cieplarnianych. Władze miasta z uwagą podchodzą także do ekologicznych aspektów transportu i komunikacji.

Czyste, Zielone Miasta w Skierniewicach

Nasza akcja wystartowała w Parku Miejskim, gdzie od strony osiedla Widok zasadziliśmy 200 buków zwyczajnych dostarczonych przez Nadleśnictwo Skierniewice. Uczestnikami naszej akcji było:

- 🌿 aż pięć tutejszych szkół i dwa przedszkola,
- 🌿 a także podopieczni placówki opiekuńczo-wychowawczej „Dom” z gośćmi z Ukrainy, którzy aktywnie włączyli się w nasze działania.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

200

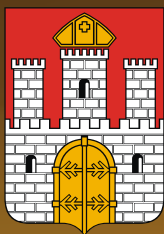
buków
zwyczajnych

Najpierw uczestnicy, uzbrojeni w rękawiczki i worki na śmieci, uporządkowali teren parku. Później, po krótkiej lekcji na temat prawidłowego sadzenia drzew udzielonej uczniom przez leśniczego, przystąpili do nasadzeń. Wydarzeniom akcji „Czyste, Zielone Miasta” towarzyszyły atrakcje przygotowane w ramach Kosmicznego Dnia Dziecka. Muzeum Historyczne Skierniewic przypomniło historię lotu kosmicznego „Sojuz 30”, natomiast Miejska Biblioteka Publiczna przygotowała prezentację na temat tego, jak ważnym elementem życia na Ziemi są pszczoły.

Czy wiesz, że...

Co roku w Skierniewicach, podczas Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw, wybierana jest najsmaczniejsza szarlotka, czyli tzw. skierlotka. Pyszne ciasto przygotowywane jest z lokalnych jabłek, a od 2012 roku jego nazwa została zastrzeżona.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

WŁOCŁAWEK

Inwestycje w ekologiczne projekty

Bogactwo zielonych terenów położonych nad Wisłą, naturalny krajobraz i bliskie sąsiedztwo jezior - to tylko kilka zalet tego wyjątkowego miasta. Na terenie Włocławka znajduje się aż 2 300 ha lasów, co stanowi 26 proc. jego powierzchni. Miasto stawia na ekologiczne inwestycje w odnawialne źródła energii, takie jak budowa farm fotowoltaicznych, bezemisyjny transport publiczny, podno-

sznienie jakości przestrzeni miejskich oraz redukcja ilości składowanych odpadów. Jednym z priorytetów jest walka z kopciuchami, których ograniczenie ma zmniejszyć emisję szkodliwych substancji pochodzących z ogrzewania budynków i wpłynąć na poprawę jakości powietrza w mieście. Za swoje starania na rzecz czystego powietrza Włocławek został laureatem konkursu Eko-Orty 2020.

Czyste, Zielone Miasta we Włocławku

Chcąc wesprzeć mieszkańców Włocławka w odbudowywaniu społecznej więzi oraz tożsamości lokalnej, nasze Stowarzyszenie włączyło się we wspólne działania na rzecz środowiska. Mimo niesprzyjającej pogody, spotkaliśmy się z uczestnikami naszego wydarzenia w miejscu znanym i lubianym przez mieszkańców Włocławka, czyli nad jeziorem Czarnym, gdzie latem często spędzają wolny czas.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

11

lip, grabów
i dębów

- 🌿 Razem udało się nam zasadzić dęby, buki oraz graby.
- 🌿 Choć padał deszcz, dzieci zaangażowały się w malowanie budek dla ptaków i tworzenie hoteli dla owadów.
- 🌿 Dla mieszkańców zostały przygotowane doniczki z ziołami, które mogli zabrać do własnej uprawy.

Do wydarzenia dołączył prezydent miasta Marek Wojtkowski. Mogliśmy liczyć na wsparcie koszykarzy Anwil Włocławek, którzy po zasadzeniu drzewek opowiadali o tym, jak ważny jest ekologiczny, zdrowy styl życia.

Czy wiesz, że...

Dzięki budowie parków kieszonkowych Włocławek zyska więcej zieleni. Mini-parki powstaną między osiedlami, wypełniając puste przestrzenie, jako miejsca odpoczynku i integracji mieszkańców.

PŁOCK

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Historyczny krajobraz dawnej stolicy Mazowsza

Płock zachwyca swoim malowniczym krajobrazem. Historyczna część miasta wznosi się na stromej, 53-metrowej skarpie zwanej Wzgórzem Tumskim, skąd rozpościera się piękny widok na Wisłę. To właśnie tutaj mieszkańcy uwielbiają spacerować w cieniu rozłożystych kasztanów. Miasto sumiennie stara się realizować plan rewitalizacji, wprowadzając szereg

rozwiązań przyjaznych dla środowiska i mieszkańców. W Płocku sadzone są nowe drzewa, krzewy i byliny. Wykorzystuje się nawet niewielkie tereny, aby zmienić je w małe skwery z piękną roślinnością. Duży wpływ na zazielenianie miasta mają mieszkańcy. W ramach akcji „Zapuć korzenie w Płocku” wskazują miejsca, w których widzieliby więcej zieleni.

Czyste, Zielone Miasta w Płocku

Z mieszkańcami Płocka spotkaliśmy się w okolicy Parku Północnego i Centrum Sportów Ekstremalnych.

Wspólnie zasadziliśmy 120 drzew, wśród których znalazły się graby, klony i japońskie pigwowce. W wydarzenie zaangażowali się seniorzy oraz uczniowie tutejszych szkół wraz z opiekunami. Oprócz sadzenia i sprzątnięcia, dzieci chętnie włączyły się w warsztaty ekologiczne sprawdzające ich wiedzę na temat segregowania śmieci, co jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań w walce o ekologiczny tryb życia w miastach. Podczas akcji towarzyszył nam prezydent Płocka Andrzej Nowakowski. Uczestnicy akcji mogli także zagrać w grę planszową i wziąć udział w warsztatach ekologicznych polegających na ozdabianiu ceramicznych doniczek i sadzeniu roślin oraz personalizowaniu wielorazowych toreb ekologicznych na zakupy. Zaprezentowano także kolejny w Płocku pojemnik na plastikowe nakrętki.

Czy wiesz, że...

Płock wspiera miejskie pszczoły, tworząc wyjątkowe hotele dla owadów. Niektóre powstały ze spróchniałego drewna, inne z odpadów komunalnych, takich jak stare meble, drewno, słoma, pędy roślin oraz elementy ceramiczne.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

45

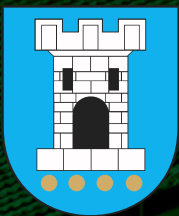
grabów zwyczajnych
i klonów zwyczajnych

posadziliśmy

75

krzewów pigwowca
japońskiego

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

PLESZEW

Miasto zdrowego stylu życia

Pleszew chce przekonać mieszkańców do ekologicznego stylu życia poprzez budowę licznych ścieżek rowerowych. Trasy powstają zarówno w ścisłym centrum, jak i na obrzeżach miasta, gdzie mieszkańcy mogą dotrzeć rowerem i spędzać czas wśród zielonych terenów rekreacyjnych. Przykładem takiego miejsca są pleszewskie Planty. Mieszkańcy lubią tam spacerować albo

ćwiczyć na trasie zdrowia, wyposażonej w proste urządzenia do ćwiczeń. Obiekty sportowe to kolejny ważny element przyjaznego i zdrowego miasta. Stworzono duży kompleks sportowy, gdzie zarówno dzieci, dorośli, jak i seniorzy mogą aktywnie spędzać czas, realizując się w różnych dyscyplinach. Do dyspozycji mają basen, boiska, bieżnie, hale sportowe, kręgielnie oraz skatepark.

Czyste, Zielone Miasta w Pleszewie

Podczas naszej akcji, wraz z przedszkolakami i uczniami pleszewskich szkół:

- 🌿 zasadziliśmy drzewka na Stadionie Miejskim i posprzątałyśmy okoliczny park leśny,
- 🌿 odwiedziliśmy tamtejszą Zajezdnię Kultury oraz przedszkole „Słoneczne”, gdzie w ramach akcji EKOPleszew obejrzeliśmy lekcję ogrodnictwa dla dzieci, w tym ogródki warzywne, kompostowniki, zbiorniki na deszczówkę oraz szklarnie,
- 🌿 na Stadionie Miejskim mieliśmy okazję towarzyszyć seniorom w olimpiadzie sportowej, promującej aktywny i zdrowy tryb życia.

Podczas akcji towarzyszył nam burmistrz Pleszewa Arkadiusz Ptak oraz zastępczyni wóldarza - Izabela Świątek. Naszej akcji towarzyszyły inne wydarzenia, między innymi zajęcia w Miasteczku Ruchu Drogowego. W związku ze Światowym Dniem Roweru ratownicy medyczni, strażacy, policjanci i strażnicy miejscy przeprowadzali symulacje wypadków drogowych i uczyli zasad bezpieczeństwa na drodze. Każdy uczestnik w nagrodę otrzymał kamizelkę odblaskową.

Czy wiesz, że...

Pleszew to pierwsze w Polsce miasto 15-minutowe. Już w kwadrans mieszkańcy mogą pieszo lub rowerem dotrzeć do najważniejszych punktów w mieście. Takie rozwiązanie zwiększa komfort życia mieszkańców, jest receptą na zdrowie i czyste powietrze.

”

Od lat staramy się, by Pleszew był zielonym miastem, a współpraca ze Stowarzyszeniem Program Czysta Polska bardzo nam w tym pomogła. Wartością bezcenną jest edukacja młodych ludzi. Sprzątanie naszego parku i posadzenie 200 nowych drzew przez dzieci – to działania, które odbyły się w ramach akcji i na pewno przyczyniły się do wzrostu świadomości ekologicznej. Takie akcje mają sens i powinny być organizowane jak najczęściej.

burmistrz Arkadiusz Ptak

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

200

buków zwyczajnych

CHOSZCZNO

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Polsce / Choszczno

Zielony krajobraz z jeziorem

Sercem tego miasta jest leżące w jego granicach jezioro Klukom. Teren ten został zagospodarowany ponad 10 lat temu. W ten sposób powstała sześciokilometrowa promenada okalająca cały teren, a także boisko, trasy biegowe, stanowiska wędkarskie czy też siłownie zewnętrzne, zachęcające mieszkańców do aktywności fizycznej. Choszczno inwestuje również

w trasy rowerowe, wśród których najnowszą jest 20-kilometrowy odcinek Trasy Pojezierzy Zachodnich, wiodący od południowej granicy gminy, poprzez miasto, aż do części północnej. W Choszcznie jest naprawdę zielono, a mieszkańcy mogą korzystać m.in. z uroków tutejszego Skweru Holenderskiego oraz parku im. Kardynała Wyszyńskiego.

Czyste, Zielone Miasta w Choszcznie

Choszczno to urocze miasto w województwie zachodniopomorskim. Wspólnie z mieszkańcami oraz uczniami tutejszych szkół podstawowych udało się nam zasadzić dęby błotne, dęby zwyczajne, lipy oraz jarzęby. Posprzątałyśmy także linię brzegową jeziora Klukom na odcinku od parku Wyszyńskiego, zbierając w sumie kilkanaście worków śmieci. W akcji pomagali nam nurkowie, którzy wyłowili z jeziora sporo śmieci, w tym ogromną belkę.

Oprócz tego, zarówno dzieci, jak i starsi mieszkańcy Choszczna wzięli udział w specjalnej lekcji dotyczącej segregacji odpadów. Na koniec odwiedziliśmy ogród społeczny, stworzony przez jedną z klas Szkoły Podstawowej nr 3. Dzieci samodzielnie posadziły rośliny i przy wsparciu wychowawców opiekują się swoim ogródkiem. W naszej akcji wzięli udział przedstawiciele władz miasta, burmistrz Choszczna Robert Adamczyk i jego zastępca Wojciech Sierakowski.

Podczas
akcji:

zebraliśmy

1000 kg
odpadów

zasadziłyśmy

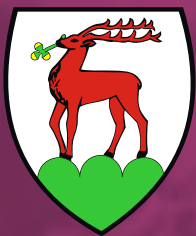
700

drzew - jodły,
dęby i lipy

Czy wiesz, że...

Władze Choszczna zachęcają mieszkańców do picia kranówki. Jest tania, zawsze dostępna i nie generuje śmieci. Dzięki nowoczesnej stacji uzdatniania wody, świetnie smakuje i z powodzeniem może zastąpić wodę z plastikowej butelki.

JELEŃNA GÓRA

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Historyczne uzdrowisko na tle karkonoskiej przyrody

Jelenia Góra to uzdrowskie miasto, gdzie ponad 34 proc. powierzchni stanowią lasy. Największy kompleks znajduje się w Borowym Jarze, obszarze położonym w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Bobru. Jelenia Góra to także miasto przyjazne pszczołom, gdzie od 2020 roku funkcjonuje miejska pasieka zlokalizowana w sąsiedztwie największego parku na Wzgórzu Kościuszki. W mieście na bieżąco pro-

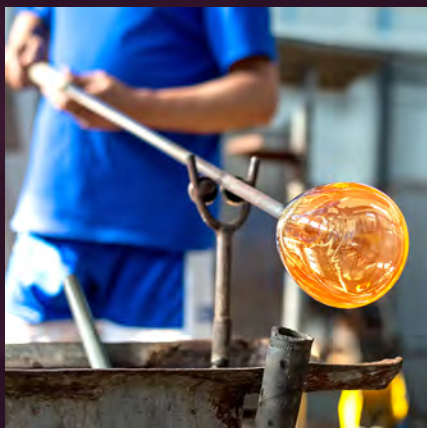
wadzona jest edukacja ekologiczna z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. W tym celu mieszkańcy otrzymują informacyjne ulotki oraz poradniki, a w przedszkolach i szkołach organizowane są ekologiczne warsztaty. Podczas wiosennych i jesiennych akcji sprzątania organizowane są specjalne zbiórki elektrośmieci, dzięki czemu mieszkańcy mogą łatwo i bezpiecznie pozbyć się niepotrzebnych sprzętów.

Czyste, Zielone Miasta w Jeleniej Górze

Kolejną urokliwą i jednocześnie zaangażowaną miejscowością na naszej trasie była Jelenia Góra, gdzie wraz z mieszkańcami zbieraliśmy śmieci w Borowym Jarze. W sumie udało się nam zebrać ponad tonę.

Z kolei jednostka Państwowej Straży Pożarnej już z samego rana rozpoczęła wodowanie łódki i przeczesywanie koryta rzeki Bóbr. Dzięki pomocy Lasów Państwowych - partnera naszej akcji - zasadziliśmy kilkaset drzew, w tym jodły, dęby i lipy. Z kolei za przyniesione do Mobilnego PSZOK-u elektroodpady mieszkańcy otrzymywali sadzonki, a jego pracownicy przeprowadzili warsztaty z segregacji śmieci dla najmłodszych. W wydarzeniach uczestniczył prezydent Jeleniej Góry Jerzy Łuźniak. Sprzątającym mieszkańcom zapewniono ciepły posiłek, a osoby biorące udział w akcji mogły skorzystać z beczkowszu, skąd można było zaczerpnąć wodę pitną, aby nie korzystać z plastikowych butelek.

Czy wiesz, że...

Oprócz wielu zabytków i walorów przyrodniczych, Jelenia Góra słynie również ze sztuki szklarskiej. W mieście odbywa się Art & Glass Festiwal, podczas którego można podziwiać szklane arcydzieła oraz samemu spróbować sił w tym rzemiośle.

Podczas akcji:

zebraliśmy ponad
1000 kg
odpadów

zasadziliśmy ponad
700
drzew - jodły,
dęby i lipy

zorganizowaliśmy
warsztaty
segregacji odpadów

JAWOR

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Ważna jest adaptacja do zmian klimatu

Miasto może pochwalić się niemalże 800-letnią historią, a także wyjątkowymi zabytkami. Wśród nich wyróżnić należy Kościół Pokoju, który został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO. Jawor zachwyca również przyrodą, dzięki otoczeniu Parku Krajobrazowego Chełmy. Ten barwny krajobraz tworzony jest przez liczne wzgórza, doliny, zróżnicowane formacje skalne, a nawet wygasłe wul-

kany, przez co stał się miejscem uwielbianym przez turystów. W mieście, które stara się przystosowywać do zmian klimatycznych, udało się stworzyć ogrody deszczowe, zielone tarasy oraz liczne zadaszenia, które mają chronić mieszkańców przed upałami. Od kilku lat w Jaworze komunikacja miejska jest bezpłatna, co ma skłonić mieszkańców do bardziej ekologicznych sposobów podróżowania.

Czyste, Zielone Miasta w Jaworze

Z uczestnikami akcji spotkaliśmy się przy Europejskim Centrum Młodzieży Euroregionu, gdzie rozpoczęliśmy akcję sprzątaną. Dużym zainteresowaniem cieszył się Konkurs Eko Bohater, gromadząc szkolne drużyny chętne do pracy. Później wraz z dziećmi oraz seniorami z Jaworskiego Uniwersytetu III Wieku posadziliśmy nowe drzewa i sadzonki kwiatów. Nie zabrakło kasztanowców, lip oraz - nomen omen - jaworów. Niewątpliwą atrakcją był pokaz wybuchu wulkanu zaprezentowany przez Centrum Edukacji Sudecka Zagroda. Do naszej akcji aktywnie włączył się także prezydent miasta Emilian Bera. Akcji sprzątaną i sadzenia towarzyszyły liczne „zielone” atrakcje, takie jak warsztaty recyklingowe, plastyczne, zero waste, EkoLekcja i spacer z Leśniczym, pokazy pszczelarskie i konkursy dla najmłodszych. A przy stoisku przygotowanym przez Nadleśnictwo Jawor czekały również leśne zadania i nagrody.

Czy wiesz, że...

W Jaworze powstanie farma fotowoltaiczna o mocy 12 MW, obejmująca powierzchnię 18 ha. Jej budowa pozwoli miastu na niezależność względem zmieniających się cen energii, prąd będzie tani, a jego produkcja przyjazna dla środowiska.

”

Dzięki projektowi „Czyste, Zielone Miasta” mieliśmy w Jaworze okazję do wspólnej, wielopokoleniowej edukacji ekologicznej, podjęliśmy dyskusję o zagrożeniach dla naszej planety. Zaangażowanie dzieci i młodzieży, wspólna zabawa oraz sadzenie drzew w Parku Miejskim to działania, które zrealizowaliśmy. Miasta biorące udział w projekcie stały się spójną społecznością, działającą i dbającą o przyszłość nas wszystkich.

burmistrz Emilian Bera

Podczas akcji:

zorganizowaliśmy
warsztaty
segregacji odpadów

zasadziliśmy

20

drzew -
- klon jawor,
dąb szypułkowy,
brzozę
brodawkowatą,
lipę drobnolistną

posadziliśmy

100

krzewów -
- wawrzynek,
tamaryszek,
budleję, irgę,
berberys

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Zielone podwórka i troska o czyste powietrze

Zabkowice Śląskie dbają o tereny zielone, które mają być miejscem odpoczynku i aktywności fizycznej mieszkańców. W tym celu władze miasta realizują ekologiczne projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej, dzięki którym odnawiane są parki miejskie oraz powstają gminne podwórka. Zamiast betonu pojawiają się nasadzenia, ławeczki dla mieszkańców, a także karmniki dla

ptaków i hotele dla pszczoł. Starania władz miasta ukierunkowane są również na poprawę jakości powietrza. Mieszkańcy otrzymują dofinansowanie m.in. na wymianę starych pieców na ekologiczne pompy ciepła. Chcąc zredukować zanieczyszczenia, gmina kupiła elektryczny tabor autobusowy do obsługi Zabkowickiej Komunikacji Publicznej.

Czyste, Zielone Miasta w Ząbkowicach Śląskich

W Ząbkowicach Śląskich posadziliśmy drzewa i krzewy zarówno na plantach zamkowych, jak i na terenie szkoły podstawowej i w ogródkach dwóch przedszkoli. W czasie akcji sprzątania zbieraliśmy butelki i odpady.

Dzięki Gminie Ząbkowice Śląskie oraz Nadleśnictwu Bardo dla dzieci przygotowano konkursy przyrodnicze i zagadki ekologiczne, zorganizowano też warsztaty techniczne składania karmników dla ptaków. W sumie w naszej akcji uczestniczyło około 250 mieszkańców, dzieci z przedszkoli, szkół, seniorów i pensjonariuszy tamtejszego Domu Pomocy Społecznej. Podczas akcji towarzyszył nam burmistrz Ząbkowic Śląskich Marcin Orzeszek. Na wszystkich uczestników czekał poczęstunek. Podczas akcji rozdano uczestnikom sadzonki jodły pospolitej oraz krzewy hortensji, pięciornika, lawendy, szatwii i kwiatów ozdobnych.

Podczas akcji:

zebraliśmy
40 kg
odpadów
i 3 worki butelek

zasadziliśmy
22
drzewa

posadziliśmy
31
krzewów

przekazaliśmy
500
sadzonek jodły
i 100 sadzonek
buków

Czy wiesz, że...

Podobnie jak włoska Piza, tak samo Ząbkowice Śląskie mają swoją krzywą wieżę, której odchylenie od pionu wynosi aż 2,14 m. Średniowieczna budowla mogła być w przeszłości bramą miejską lub pozostałością zamku.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

PIŁA

Nowoczesne miasto na tle bogatej przyrody

Specyficzny klimat miasta tworzy płynąca przez Piłę rzeka, okoliczne jeziora oraz bliskość rezerwatów przyrody. Tereny zielone to niemal połowa powierzchni całego miasta. Mieszkańcy mają do dyspozycji parki miejskie, a także wyjątkowy Rezerwat Krajobrazowy Kuźnik. Miasto stawia na niskoemisyjny transport publiczny,

który będą zasilać zarówno autobusy elektryczne, jak i wodorowe. Do 2030 roku Piła chce, aby tabor składał się tylko z autobusów niskoemisyjnych i bezemisyjnych. Potrzebna jest jednak do tego odpowiednia infrastruktura, którą należy wcześniej przygotować, zwłaszcza jeśli chodzi o punkty tankowania pojazdów wodorem.

Czyste, Zielone Miasta w Piła

Z mieszkańcami Piły spotkaliśmy się w Parku przy Ceglanej, gdzie rozpoczęliśmy akcję sprzątaną. Dzięki Nadleśnictwu Kaczory udało się nam zasadzić kilkadziesiąt drzew i około stu krzewów. Miasto wzbogaciło się o klony jaworowe, dęby szypułkowe, brzozy brodawkowate i lipy drobnolistne. Wśród krzewów znalazły się rośliny o ujmujących nazwach, między innymi wawrzynek wilczełyko, tamaryszek drobnokwiatkowy oraz irga pomarszczona. Na szczególną uwagę zasłużyła akcja Ochotniczej Straży Pożarnej w Piła. Strażacy oczyścili popularne „stawki” w okolicach ulicy Ceglanej. Uczestników przyciągnęło też stoisko pracowni rękodzieła Zero Waste, które oferowało przedmioty wykonane z odpadów.

W naszej akcji uczestniczył również prezydent Piły Piotr Głowski. Na najmłodszych uczestników czekali animatorzy, a także liczne atrakcje, m.in. dmuchańce i stoiska edukacyjne.

Czy wiesz, że...

Zamiast trawników, Piła stawia na łąki kwietne, które dostarczają owadom pokarm i schronienie, a także pełnią rolę miejskich zbiorników retencyjnych zatrzymujących wodę.

Podczas akcji:

zebraliśmy

1000 kg
odpadów

zasadziliśmy

37
drzew

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Pera Bałtyku i inteligentne miasto

To piękne nadmorskie miasto od kilku lat stara się walczyć o czystsze powietrze. W tym celu dofinansowuje wymianę starych pieców, termomodernizację budynków oraz ulepszenie infrastruktury komunikacji publicznej. Oprócz tego miasto walczy ze zmianami klimatu poprzez działania zapobiegające zarówno skutkom suszy, jak i powodzi. Miasto stara się pracować nad systemem recyklingu

i gospodarowania odpadami. Kołobrzeg chce realizować strategię Smart City, czyli miasta zielonego, nowoczesnego i inteligentnego, które będą tworzyć aktywni i świadomi mieszkańcy. Uzdrowski charakter miasta warunkuje jego położenie w ujściu rzeki Parsęty, w otoczeniu lasów, licznych torfowisk oraz terenów bagiennych, na których występują wyjątkowe gatunki roślin oraz zwierząt.

Czyste, Zielone Miasta w Kołobrzegu

W wakacje trafiliśmy do jednego z najbardziej popularnych miejsc nad polskim morzem. Okazało się, że zainteresowanie zdrowym stylem życia i walką o czyste powietrze nie słabnie podczas letniego wypoczynku.

Wspólnie z mieszkańcami spotkaliśmy się w pobliżu Pomnika Sanitariuszki, gdzie przy wsparciu Nadleśnictwa Gościno sadziliśmy dęby oraz rozdaliśmy mieszkańcom niemal 100 sadzonek. Na uczestników wydarzenia czekały również ekoupominki z drewna przygotowane przez Lasy Państwowe. Oprócz warsztatów ekologicznych niewątpliwą atrakcją była także degustacja naturalnych produktów miejscowej firmy Słóiczkowo. W akcji uczestniczyła również prezydent Kołobrzegu Anna Mieczkowska. Urzędnicy miejscy prowadzili dla przybyłych mieszkańców warsztaty, zachęcając ich nie tylko do ekologicznego stylu życia, ale przede wszystkim do segregowania śmieci, aby wypracować codzienne nawyki dbania o środowisko.

Podczas akcji:

zasadziliśmy

11
dębów

przekazaliśmy

100
sadzonek dębów

Czy wiesz, że...

Kołobrzeg to jedno z najśłynniejszych, nadmorskich uzdrowisk, które nieustannie przyciąga licznych turystów chcących skorzystać z dobroczynnych właściwości tamtejszych źródeł solanki oraz borowiny.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

KOSZALIN

Zielone miasto, zielona energia

Centrum Koszalina oddalone jest od Morza Bałtyckiego o 11 km, przez co zarówno mieszkańcy, jak i turyści mają łatwy dostęp do terenów nadmorskich. Wody w Koszalinie jednak nie brakuje, a to za sprawą rzeki o wdzięcznej nazwie Dzierżęcinka, która płynie wzdłuż całego miasta. Tereny zielone zajmują aż 70 proc. powierzchni miasta. Do spacerów zachęca Park Księżąt Pomorskich, gdzie można podziwiać najstarsze w mieście drzewa, w tym

16 pomników przyrody, wśród których najpopularniejsze jest 300-letnie Drzewo Czarownic. Jako miasto przodujące w rankingach czystości powietrza, Koszalin stara się wytrwale realizować program ograniczania zanieczyszczeń i dołączania kolejnych obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej. Na uwagę zasługuje również komunikacja miejska, w coraz większym stopniu oparta na autobusach hybrydowych.

Czyste, Zielone Miasta w Koszalinie

Tym razem nasz projekt odbył się w okolicach pięknego koszalińskiego Piknik Parku, przy napisie „Koszalin”, gdzie wraz z mieszkańcami braliśmy udział m.in. w akcji sprzątania. Przyłączyli się do nas seniorzy ze Stowarzyszenia VivaMY, a także sportowcy z Międzyszkolnego Koszalińskiego Klubu Sportowego „ŻAK”. W wydarzeniu udział wzięły również zawodniczki zespołu Młyny Stoisław Koszalin. Aby tradycji stało się zadość, w okolicy Parku Wodnego wraz z prezydentem Piotrem Jedliń-

skim, przedstawicielami samorządu i lokalnych organizacji - m.in. przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej czy Centrum Kultury 105 - posadziliśmy drzewa. Wśród nich znalazły się akacje, lipy oraz jabłonie. Nie zabrakło także innych atrakcji, a na wszystkich uczestników czekały gadżety Stowarzyszenia Program Czysta Polska.

Podczas akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy

30

drzew -
- jabłonie,
lipy i akacje

Czy wiesz, że...

Koszalin na tle innych miast wyróżnia się rozbudowaną siecią tras rowerowych, przez co mieszkańcy oraz turyści chętnie korzystają z tego ekologicznego środka transportu. Na dwóch kółkach można przejechać całe miasto, a także szybko dostać się nad morze.

”

Koszalin to jedno z najbardziej zielonych miast w Polsce. Przyłączenie się do programu „Czyste, Zielone Miasta” było więc decyzją łatwą i oczywistą. Każde zasadzone drzewo to wiadomość, którą wysyłamy w przyszłość. Serdecznie polecam wszystkim koleżankom i kolegom samorządowcom partycypowanie w tej i innych jej podobnym inicjatywom.

prezydent Piotr Jedliński

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

T
O
P
O
S

Zielona stolica polskiego wybrzeża

Sopot znajduje się w czołówce polskich miast pod względem ilości terenów zielonych, co miało duży wpływ na uzyskanie statusu uzdrowiska. Miasto stawia na tworzenie ogrodów deszczowych, które w najprostszy sposób pomagają w magazynowaniu i zagospodarowaniu wody opadowej. Wraz z Gdynią oraz Gdańskiem może pochwalić się bardzo

dobrą jakością powietrza. Mają na to wpływ dość łagodne zimy, a także termomodernizacja budynków oraz wymiana szkodliwych pieców. Sopot stara się przeciwdziałać zmianom klimatu i ich negatywnym skutkom. Dlatego w instytucjach użyteczności publicznej zakładany jest inteligentny system zarządzania energią.

Czyste, Zielone Miasta w Sopocie

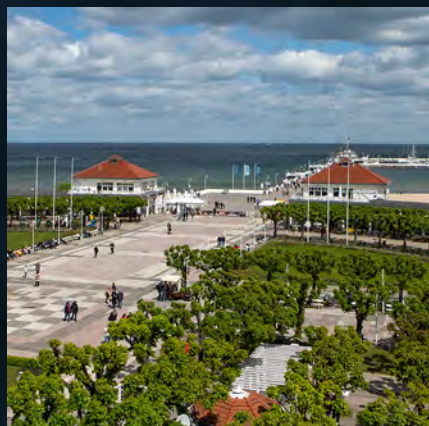
Miejscem naszej kolejnej akcji był urokliwy skwer przy tzw. Morskim Oku, na którym zgromadziły się tłumy uczestników. Wspólnie z mieszkańcami Sopotu i przedstawicielami miasta zasadziliśmy jabłonie, jarzęby i czeremchę.

Zielony piknik ekologiczno-integracyjny w Sopocie był kolejną okazją dla Stowarzyszenia Program Czysta Polska do promowania zdrowego trybu życia i walki o czyste powietrze. W ramach naszej akcji w Sopocie uczestnicy wzięli udział w:

- 🌿 ekowarsztatach z segregacji odpadów i konkursach z nagrodami dla dzieci,
- 🌿 spacerze z przewodnikiem wokół Morskiego Oka, przez Trójmiejski Park Krajobrazowy, aż na Wzniesienie Strzeleckie, czyli najlepszy punkt widokowy miasta z panoramą na dolny taras Sopotu i zatokę.

W naszej akcji aktywnie działali władarze Sopotu - prezydent Jacek Karnowski oraz wiceprezydent Magdalena Czarzyńska-Jachim.

Czy wiesz, że...

Jako jedno z pierwszych polskich miast, Sopot wdrożył uchwałę krajobrazową. Przez ostatnie lata, z przestrzeni miasta usunięto 1000 billboardów. Uchwała chroni wizerunek miasta, pozwala odstąpić jego walory i przeciwdziałać zaśmiecaniu reklamami.

Podczas
akcji:

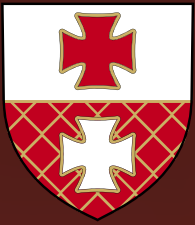
zasadziliśmy

6

drzew - jabłonie,
jarzębiny i czeremchę

zorganizowaliśmy
warsztaty
segregacji odpadów

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

SPAK
M
E

Miasto parków przyjazne środowisku

Elbląg nazywano kiedyś miastem parków ze względu na liczne tereny zielone. Do najbardziej znanych należą Park Kajki, Park Modrzewie oraz Park Dolinka, które przyciągają przez cały rok miłośników wypoczynku. Podobnie jak inne miejscowości, które odwiedziliśmy w ramach naszej akcji, Elbląg dba o jakość powietrza i zdrowie swoich mieszkańców. Dlatego systematycznie realizuje pro-

gramy mające na celu likwidację starych, nieefektywnych systemów grzewczych opalanych paliwem stałym. Oprócz tego prowadzi akcje termomodernizacji budynków, zwłaszcza obiektów oświatowych, w tym szkół oraz internatów. W ramach tego projektu zamontowano instalację fotowoltaiczną na krytej pływalni przy ul. Robotniczej oraz ocieplono ściany 28 budynków.

Czyste, Zielone Miasta w Elblągu

Nasza akcja odbyła się w samym sercu Elbląga, czyli na Starym Mieście, przy placu obok Katedry Św. Mikołaja, a także na terenie Biblioteki Elbląskiej i w rejonie rzeki Elbląg. Wspólnie z mieszkańcami posprzątailiśmy brzeg rzeki. Przy pomocy Nadleśnictwa Elbląg posadziliśmy drzewa oraz krzewy, wśród których znalazły się m.in. brzozy, modrzewie i wierzby.

W naszą akcję z dużym zaangażowaniem włączyły się dzieci i młodzież z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 4 w Elblągu. Za aktywne działanie uczestnicy otrzymali ekologiczne gadżety, przydatne butelki filtrujące oraz sadzonki roślin do własnej uprawy. Na mieszkańców oraz turystów czekały liczne atrakcje przygotowane przez miasto. Dużym zainteresowaniem cieszył się specjalny dron prezentowany przez tutejszą Straż Miejską, który sprawdza, czym mieszkańcy opalają swoje domy. We wszystkich działaniach wspierał nas wiceprezydent Elbląga Michał Missan.

Podczas
akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy

12

drzew i krzewów -
- brzozy, modrzewie,
wierzby, tawułę szarą,
żyłistki mieszańcowe,
trzmielinę oskrzydłą
oraz świdośliwę

Czy wiesz, że...

Elbląg stopniowo realizuje strategię elektromobilności, udostępniając dla mieszkańców kolejne stacje do ładowania pojazdów elektrycznych, których w mieście funkcjonuje obecnie niemal 30.

PASZÉK

Miasto ludzi z pasją

Zielone życie miasta toczy się wzdłuż doliny rzeki, która ze względu na swoje walory przyrodnicze stała się Obszarem Chronionym Krajobrazu Rzeki Wąskiej. Na szczególną uwagę zasługuje istniejąca na tym terenie Park Ekologiczny, stanowiący miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Paszék docenia rolę drzew jako naturalnych klimatyzatorów

w przestrzeni miejskiej. Dlatego jeśli konieczne jest wycięcie drzew, to w ich miejsce trafiają nowe sadzonki. Mieszkańcy Paszėka mogą korzystać z dotacji do wymiany przestarzałych pieców. Na terenie miasta zainstalowanych jest również 6 czujników jakości powietrza, dzięki którym mieszkańcy mogą sprawdzić aktualny stopień zanieczyszczeń.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Pastęku

Wraz z tłumnie przybyłymi mieszkańcami posprzątałyśmy okolice Parku Ekologicznego oraz posadziliśmy tym razem kilkadziesiąt dębów szypułkowych. Podczas towarzyszącej wydarzeniu akcji „Segregujesz - świat ratujesz”:

- 🌿 mieszkańcy wymienili odpady na sadzonki roślin - drzewka, krzewy owocowe i ozdobne, zioła oraz kwiaty;
- 🌿 wśród selektywnie zebranych śmieci znalazły się m.in. zużyte baterie i sprzęt elektryczny, makulatura, opakowania szklane - w sumie kilka ton odpadów.

Wręczono także nagrody laureatom konkursu „Najpiękniejsza posesja” oraz „Aktywna, piękna i czysta wieś”. Na najmłodszych czekał konkurs z nagrodami „Ekologiczne koło wiedzy” poświęcony zasadom prawidłowej segregacji odpadów komunalnych. Wystąpili też lokalni artyści - zespoły Perełki i Sztama. W wydarzeniach uczestniczyli także władarze miasta, burmistrz Pastęka Wiesław Śniecikowski oraz jego zastępca Marek Sarnowski.

Czy wiesz, że...

Elektrośmieci – to zużyte odpady elektryczne i elektroniczne. Można zostawić je w Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów, w pojemnikach przy centrach handlowych lub podczas zorganizowanych akcji, jak ta w Pastęku. Zbiórki elektrośmieci będą prowadzić też jednostki OSP.

Podczas akcji:

zebraliśmy
600 kg
odpadów

zasadziliśmy
60
dębów
szypułkowych

LIDZBARK WARMIŃSKI

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Polsce / Lidzbark Warmiński

Piękny krajobraz i nowe uzdrowisko

Lidzbark Warmiński położony jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego nad brzegiem rzek Łyny oraz Symsarny. Piękny krajobraz w połączeniu ze zdrowotnymi właściwościami wód termalnych i mineralnych składają się na wyjątkowy klimat miasta, które przez ostatnie lata stara się uzyskać status uzdrowiska. Ochrona środowiska odbywa się na różnych płaszczyznach,

a jedną z nich jest zadrzewianie terenu miasta. Już na pierwszy rzut oka widać, że Lidzbark Warmiński to zdecydowanie zielone miasto. Świadczą o tym również imponujące liczby, bo od 2015 roku nasadzono tutaj aż 1205 drzew, 28 620 krzewów i 17 932 bylin, pnączy i traw ozdobnych. Włodarze stawiają także na rozwój tras rowerowych, które mają zachęcić mieszkańców do ekologicznego i zdrowego transportu.

Czyste, Zielone Miasta w Lidzbarku Warmińskim

W 20. mieście na trasie „Czystych, Zielonych Miast” - Lidzbarku Warmińskim - nasza akcja miała wyjątkowy rozmach. Miejscem wydarzeń był Park Uzdrowski Doliny Symsarny oraz okolice Tężni Solankowych, gdzie wraz z mieszkańcami, przedstawicielami władz miasta oraz burmistrzem Jackiem Wiśniowskim zebraliśmy kilkaset kilogramów. Prawdziwy rekord akcji padł jednak w tempie zadrzewiania.

Czy wiesz, że...

Przy jednej z lidzbarskich szkół powstał społeczny sad, gdzie posadzono około dwudziestu dawnych odmian jabłoni. Są one bardziej odporne na choroby i nie wymagają oprysków. Dla pszczoł to dodatkowy pokarm, dla mieszkańców powrót do smaków z dzieciństwa.

Zaledwie w ciągu 15 minut, dzięki ogromnej mobilizacji uczestników akcji, udało się nam posadzić aż 500 dębów szypułkowych.

Podczas wydarzenia nie zabrakło także licznych atrakcji dla uczestników:

- równoległe odbywał się piknik rodzinny z regionalnym poczęstkiem,
- a dla dzieci przygotowano dmuchańce i występ teatrzyku.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się stoiska Stowarzyszenia Program Czysta Polska oraz partnerów naszej akcji.

”

Jako miasto mające status obszarów ochrony uzdrowskiej, aspirujące do statusu pierwszej gminy uzdrowskiej na Warmii, cenimy takie inicjatywy, jak „Czyste, Zielone Miasta”, dlatego chętnie wzięliśmy udział w tej akcji. Wspólne działanie z lidzbarską społecznością skutkowało zwróceniem uwagi uczestników na wartości, jakie niesie dbanie o środowisko.

burmistrz Jacek Wiśniowski

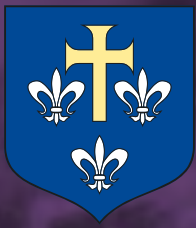
Podczas
akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy
500
dębów
szypułkowych

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Ekologia i muzyka to zgrany duet

Od 2012 r. miasto jest pierwszym w kraju uzdrowiskiem termalnym, głównie za sprawą solanki osiągającej temperaturę niemal 70 stopni Celsjusza. Z jej dobrodziejstw kuracjusze mogą korzystać w nowoczesnym i ciągle rozbudowywanym kompleksie termalno-basenowym Termy Uniejów. Dodatkowo miasto ciągle podejmuje liczne działania mające na celu ochronę klimatu. Innowacyjne po-

myśły widać tutaj w sposobie zazieleniania miasta. Na uwagę zasługuje ogród wertykalny, który powstał w przestrzeni dawnego młyna. Ekologiczne podejście widać też na uniejowskich ulicach. Sukcesywnie miasto wymienia przestarzałe oświetlenie na energooszczędne lampy ledowe. Dzięki temu ogranicza się zużycie energii elektrycznej, a także same koszty utrzymania miejskiej infrastruktury.

Czyste, Zielone Miasta w Uniejowie

Blisko sto osób, w tym dzieci urodzone w 2020 roku wraz z rodzinami, brało udział w sadzeniu drzewek przy nowym Targowisku Miejskim. Z kolei w okolicy hotelu Lawendowe Termy braliśmy udział w sadzeniu lasu. Uniejów wzbogacił się o kilkaset nowych drzew, w tym topoli czarnych, olch, wiązów i dębów.

W akcji brali udział mieszkańcy, turyści, a także członkowie Rady Miejskiej, sołtysi z gminy Uniejów, pracownicy Urzędu Miasta w Uniejowie oraz Lasów Państwowych Nadleśnictwa Turek. Czynnie wspierali nas burmistrz Uniejowa Józef Kaczmarek oraz gwiazdy Earth Festival - Piotr Kupicha i Marcelina Zawadzka. Uczestników poczęstowano sokiem z brzozy i obdarowano naturalnymi przetworami z regionu. Na koniec, wraz z uczniami Szkółki Wędkarskiej przy Kole Wędkarskim nr 16 w Uniejowie, posprzątaaliśmy plażę miejską, z której zebraliśmy kilkanaście worków śmieci. W ramach trwającego festiwalu uczestnicy mogli odwiedzić ekomiasteczko, w którym były prezentowane ciekawe i proste rozwiązania dobre dla naszego zdrowia oraz środowiska.

Czy wiesz, że...

Earth Festival to coroczna impreza odbywająca się w Uniejowie pod patronatem Stowarzyszenia Program Czysta Polska. Festiwal łączy rozrywkę z edukacją, a atrakcje przygotowane w specjalnym miasteczku mają na celu promowanie postaw ekologicznych.

EARTH FESTIVAL

Podczas
akcji:

zebraliśmy

15

worków odpadów

zasadziliśmy

440

drzew

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Przebojowe i zielone miasto

W Opolu znajduje się 100 hektarów zagospodarowanych terenów zielonych. Składają się na nie liczne parki, skwery oraz zieleńce. Dodatkowo 150 hektarów stanowi zieleń przyuliczna, osiedlowa oraz pobliskie lasy. Krajobraz Opola kształtuje przepływająca przez miasto Odra. To właśnie na rzece znajduje się Wyspa Bolko, zwana kiedyś Bolkową Kempą - zielone płuca miasta, miejsce chętnie odwiedzane przez mieszkańców oraz

turystów. Ważnym aspektem zieleni miejskiej są pojawiające się co roku kwietniki oraz mobilne łąki kwietne, które nie tylko podnoszą estetykę miasta, ale pełnią także ważną rolę dla owadów zapylających w mieście. Opole dba również o czyste powietrze, dlatego oprócz dofinansowania do wymiany kopciuchów prowadzi kampanię, która ma nakłonić mieszkańców do regularnego czyszczenia i sprawdzania kominów.

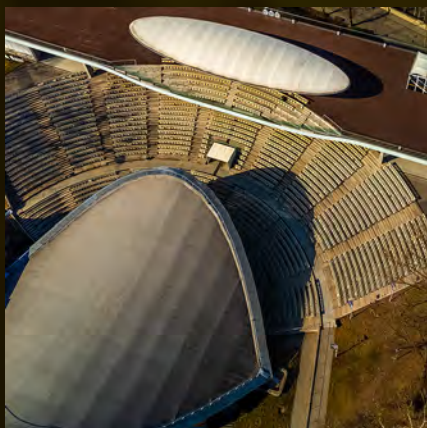
Czyste, Zielone Miasta w Opolu

Dzięki naszej akcji Opole wzbogaciło się o kilkaset nowych drzew. Wśród sadzonek znalazły się jarzęby, klony, lipy, czereśnie, głogi, kaliny, śliwy, tarniny i jabłonie. 100 najwyższych, 3-metrowych drzew ufundował Zakład Komunalny w Opolu, a pozostałe Nadleśnictwo Opole i Lasy Państwowe. Naszą akcją wsparli mieszkańcy miasta i prezydent Opola Arkadiusz Wiśniewski.

W ramach wydarzenia wspólnie posprzątaaliśmy okolice ul. Górnej i Wygonowej, a następnie na przygotowanym wcześniej terenie zieleni w rejonie ul. Górnej i Borka prowadziliśmy akcję sadzenia. Wydarzeniu towarzyszył:

- 🌿 minifestyn rodzinny, który obejmował m. in. animacje dla najmłodszych,
- 🌿 konkursy z nagrodami,
- 🌿 szkółka sadzenia drzew,
- 🌿 a także porady i pokazy prawidłowego sadzenia.

Czy wiesz, że...

Amfiteatr opolski powstał na Wyspie Pasięka, gdzie znajdowała się osada Opolan z X wieku. Podczas badań archeolodzy odkryli tam pozostałości dawnych budynków i ulic, dlatego postulowali stworzenie w tym miejscu muzeum z historyczną zabudową miasta.

Podczas akcji:

zebraliśmy
2000 kg
odpadów

zasadziliśmy

300

drzew - klony,
jarzęby i lipy

przekazaliśmy

100

sadzonek czereśni,
głogów, kaliny
i jabłoni

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Żeglarski klimat i walka o czyste powietrze

Kędzierzyn-Koźle leży w województwie opolskim, w dolinie rzeki Odry oraz Kłodnicy. Miasto przecinają liczne potoki oraz pięć kanałów. Znajduje się tutaj jeden z największych portów rzecznych w Polsce z zabytkową wieżą wodociągową i zespołem portowym. Bogate tradycje żeglarskie i rozwinięte szlaki wodne dają mieszkańcom wiele możliwości aktywnego spędzania czasu, np. na sezonowych spływach kajakowych. Od wielu lat Kędzierzyn-

-Koźle zмага się z problemem zanieczyszczonego powietrza i próbuje walczyć o poprawę jego jakości. W tym celu podejmuje szereg działań, takich jak wymiana kopciuchów czy termomodernizacja i montaż odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej. Dodatkowo miasto zachęca swoich mieszkańców do picia wody z kranu, która jest tańsza i o wiele bardziej ekologiczna od wody butelkowanej.

Czyste, Zielone Miasta w Kędzierzynie-Koźlu

Wspólnymi siłami w Kędzierzynie-Koźlu posadziliśmy nowe drzewa, a kilkadziesiąt sztuk przekazaliśmy mieszkańcom.

🌿 Młode dęby, lipy i grusze zapewniło nam Nadleśnictwo Kędzierzyn.

🌿 Z kolei o wodę do podlania roślin zadbała miejska spółka wodociągowa.

Uczniowie chętnie włączyli się w akcję sprzątania lasu, podczas której zebraliśmy kilkanaście worków śmieci. Wydarzeniom towarzyszyły również warsztaty ekologiczne i konkursy przygotowane przez pracowników Związku Międzygminnego Czysty Region oraz Miejskiego Ośrodka Kultury.

Uczestnicy mogli poznać zasady segregacji śmieci, przygotować woskowijki - zamienniki folii spożywczej - oraz uszyć worki na warzywa i owoce, które świetnie zastępują plastikowe reklamówki. Podczas akcji sprzątania i sadzenia drzewek wspierał nas wiceprezydent miasta Artur Maruszczak.

Czy wiesz, że...

Centrum Ochrony Bioróżnorodności to piękny ogród z wyjątkowymi okazami, który powstał na zabetonowanej przestrzeni dawnego lądowiska. Za ochronę różnorodności miejskiej przyrody, Kędzierzyn-Koźle otrzymał wyróżnienie w plebiscyie „Eco-miasto”.

Podczas akcji:

zebraliśmy

8

worków odpadów

zasadziliśmy

20

drzew

przekazaliśmy

40

sadzonek

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Malownicze miasto z widokiem na wzgórze

Miasto położone jest na Wzgórzach Ostrzeszowskich w Kotlinie Odolanowskiej. Tereny są wyjątkowe ze względu na urozmaicony krajobraz, zalesione wzgórze skrywające czyste strumienie, malownicze uroczyska, liczne stawy, rozległe pola uprawne oraz pomniki przyrody. Również w samym mieście nie brakuje terenów zielonych. Ostrzeszów stawia na ekologiczny transport. Mieszkańcy mogą też korzystać

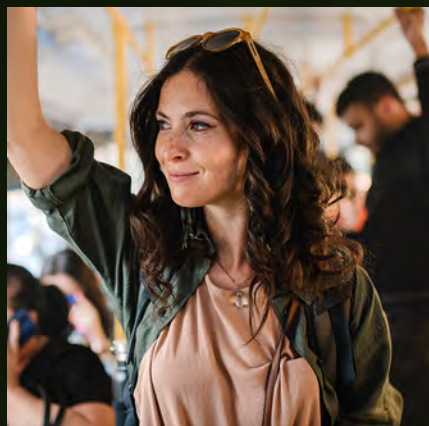
ze zróżnicowanych pod względem trudności tras rowerowych. W walce o lepsze powietrze ma pomóc inwestycja w oświetlenie, a wymiana starych opraw latarni nie tylko zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców, ale również ogranicza zużycie pobranej energii o niemal 50 proc. Oprócz tego mieszkańcy mogą korzystać z dofinansowania do wymiany przestarzałych kotłów i pieców.

Czyste, Zielone Miasta w Ostrzeszowie

Tym razem akcja sadzenia odbyła się w dwóch miejscach - przy Bibliotece Publicznej im. Stanisława Czernika, gdzie posadziliśmy graby, oraz w parku Jana Pawła II, który zyskał pachnącą lawendę. Wspólnie z uczniami ostrzeszowskich szkół udało się nam również posprzątać najbliższą okolicę.

Pośród dodatkowych atrakcji trzeba wspomnieć o ekologicznej prelekcji w bibliotece oraz spotkaniu z funkcjonariuszem Straży Miejskiej, który opowiadał o bezpieczeństwie podczas jesiennych spacerów i jazdy na rowerze. Uczestnicy pikniku podpisali Kodeks Ekologiczny i zyskali tytuł „Superbohaterów Ziemi”. Na koniec każdy mały ekolog otrzymał na pamiątkę zasadzonego przez siebie w doniczce słonecznika, których w sumie było ponad 300 - tyle samo, ile uczestników naszego pikniku. Warto wspomnieć także o warsztatach z recyklingu, które były ważnym wydarzeniem naszej akcji.

Czy wiesz, że...

W ramach kampanii „Jednym susem Miejskim Busem” dla mieszkańców udostępniono bezpłatną linię autobusową. Obejmuje ona 3 kursy dziennie prowadzące po najważniejszych osiedlach i punktach w mieście.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

15
grabów

posadziliśmy

16

krzewów lawendy

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Nauka i ekologia idą w parze

Miasto położone jest w Dolinie Środkowej Odry u ujścia Bobru, wśród licznych jezior i leśnych kompleksów. Mimo że na terenie gminy nie ma parków narodowych oraz rezerwatów, to jednak imponująca jest tutaj lesistość obszaru, która przekracza aż 52 proc. i jest wyższa od średniej krajowej niemal o połowę. Poza bogactwem zieleni Krosno Odrzańskie wyróżnia się dużą innowacyjnością w zakresie

działań ekologicznych. Na uwagę zasługuje budowa nowoczesnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów. Gmina Krosno Odrzańskie wspiera swoich mieszkańców dążących do poprawy jakości powietrza w mieście poprzez dofinansowanie wymiany przestarzałych kotłów. Miasto dodatkowo prowadzi kampanię informacyjną na temat szkodliwego oddziaływania azbestu.

Czyste, Zielone Miasta w Krośnie Odrzańskim

Na trasie naszej podróży znalazło się również woj. lubuskie i należące do niego Krosno Odrzańskie. Do naszej akcji aktywnie włączyły się dzieci z Przedszkola nr 4 oraz uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 3, jak i pracownicy Urzędu Miasta, w tym burmistrz Krosna Odrzańskiego Marek Cebula, a także lokalne grupy kulturalne i sportowe. Podczas pikniku posadziliśmy imponującą liczbę roślin, kilkaset drzew i krzewów, wśród których znalazły się leszczyny, jałowce, lipy, brzozy, buki, derenie oraz kasztan jadalny. W zadrzewianiu wspierało nas Nadleśnictwo Krosno Odrzańskie oraz Nadleśnictwo Brzózka. W trakcie pikniku wspaniałe efekty przynio-

sto również wspólne sprzątanie miasta - udało się nam zebrać imponującą ilość śmieci. Oprócz tego na uczestników wydarzenia czekały liczne gry i zabawy, w tym lekcja edukatora Lasów Państwowych o przyrodzie i lesie. Atrakcją było także otwarcie naukowego placu zabaw z niewielką siłownią fitness.

Czy wiesz, że...

Krośnieńskie ścieki nie idą na zmarnowanie. Szkodliwy osad powstający w procesie oczyszczania przekształcany jest w specjalny środek organiczno-mineralny stosowany jako nawóz odżywiający glebę.

”

„Czyste, Zielone Miasta” -
- te słowa brzmią jak sen,
który Stowarzyszenie
Program Czysta Polska
realizuje ze swoimi partnerami.
Ogromnie się cieszę, że dołączyło
do nich Krosno Odrzańskie.

We wrześniu 2022 roku
zebrano tu 500 kg odpadów
oraz dokonano nasadzeń
343 drzew i krzewów.

Jestem pewny, że wspólnie
posadzimy ich jeszcze więcej.

burmistrz Marek Cebula

Podczas akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy
343
drzewa
i krzewy

KOBYŁKA

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste powietrze dla przyszłych pokoleń

Bliskość terenów zielonych oraz dobra komunikacja ze stolicą sprawiły, że Kobyłka stała się bardzo atrakcyjnym punktem na mapie aglomeracji warszawskiej. Popularność miasta ma jednak duży wpływ na środowisko, a zwłaszcza na jakość powietrza. W zimowe dni wzrasta w mieście poziom szkodliwych pyłów. Dlatego wła-

dze Kobyłki starają się prowadzić działania, które mają na celu ograniczenie powstających zanieczyszczeń. Miasto opracowało także plan rewitalizacji, który obejmuje inwestycje w miejską infrastrukturę, aktywizację lokalnej społeczności, zagospodarowanie terenów zielonych, a także tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji mieszkańców.

Czyste, Zielone Miasta w Kobyłce

Razem z mieszkańcami Kobyłki oraz burmistrzem miasta Edytą Zbieć:

- zebraliśmy dwie tony śmieci z pobliskiego lasu,
- udało nam się również zasadzić trzydzieści dębów na terenie tzw. działek wodociągów kobyłkowskich,
- po akcji Wydział Gospodarczy Miasta Kobyłka dopełnił kontener na odpady kolejnymi trzema tonami śmieci, usuwając tym samym dzikie wysypiska z okolicy.

Wydarzenie zakończyło się ekologicznymi warsztatami oraz zasłużonym odpoczynkiem przy wspólnym ognisku.

Czy wiesz, że...

Kobyłka walczy ze smogiem, wykorzystując dofinansowanie z programu Czyste Powietrze. W 2021 roku Kobyłka zajęła 3 miejsce w szybkości wymiany starych pieców na całym Mazowszu, zostawiając w tyle aż 36 podwarszawskich gmin.

Podczas akcji:

zebraliśmy

5000 kg
odpadów

zasadziliśmy

30
drzew

BIAŁA PODLASKA

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Realizacja idei Eko-City

Choć nazwa może być nieco myląca, to miasto leży w województwie lubelskim nad rzeką Krzną stanowiącą lewy dopływ Bugu. Ostatnie lata dla Białej Podlaskiej to czas rozwoju terenów zielonych, w tym inwestycji o charakterze ekologicznym i edukacyjnym. Od ponad dwudziestu lat Białą Podlaska konsekwentnie realizuje ideę Eko-City. Jej celem jest nie tylko poprawa jakości życia

mieszkańców, ale również ograniczenie szkodliwej emisji zanieczyszczeń, zrównoważone wykorzystywanie naturalnych zasobów oraz harmonijne łączenie środowiska miejskiego z otaczającą go przyrodą. Miasto bierze także udział w unijnym projekcie dotyczącym odnawialnych źródeł energii, w ramach którego mieszkańcy otrzymują dofinansowanie do instalacji wytwarzających zieloną energię.

Czyste, Zielone Miasta w Białej Podlaskiej

I tym razem nasz projekt spotkał się z bardzo pozytywnym odzewem, a miasto zyskało kilkaset nowych drzewek. W akcji wsparli nas uczniowie lokalnych szkół, seniorzy, mieszkańcy oraz władze miasta - w tym sam prezydent Michał Litwiniuk. Razem posprzątałyśmy teren przy „Małpim Gaju” (Parku XX-lecia), skąd zebraliśmy kilka pokaźnych worków śmieci. Następnie w okolicach rzeki Krzny, na terenie nazywanym zielonymi płucami miasta, zasadziliśmy sadzonki czarnej olchy przekazane przez Lasy Państwowe.

Wydarzeniu towarzyszyły konkursy ekologiczne dla najmłodszych, a dzieci otrzymały pamiątkowe upominki związane z ekologią. Na koniec uczestnicy mogli odpoczywać przy wspólnym grillu.

Czy wiesz, że...

W Białej Podlaskiej działa park edukacyjno-ekologiczny „Małpi Gaj”. Największą atrakcją dla zwiedzających jest ścieżka wśród drzew umiejscowiona na wysokości 5 metrów oraz wieża widokowa, z której można obserwować przyrodę.

Podczas akcji:

zebraliśmy
600 kg
odpadów

zasadziliśmy
300
olsz czarnych

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

ŁUKÓW

Rekreacja i wypoczynek na łonie natury

Łuków to miasto w województwie lubelskim liczące prawie 800 lat, zlokalizowane na pograniczu Podlasia, Mazowsza i Lubelszczyzny. Niemal z każdej strony miasto otaczają lasy. W Łukowie nie brakuje terenów zielonych, które dodatkowo w ostatnich latach przeszły rewitalizację. Miasto może pochwalić się bogatą bazą rekreacyjną, a zwłaszcza nowoczesnym

kompleksem sportowym. Łuków stara się również poprawić czystość powietrza i wdrażać ekologiczne rozwiązania. Od kilku lat realizowany jest program wymiany przestarzałych pieców, a także modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy ledowe. Ponadto trwa budowa elektrociepłowni oraz kompostowni odpadów.

Czyste, Zielone Miasta w Łukowie

Do wspólnego działania przyłączyli się uczniowie, seniorzy oraz przedstawiciele władz miasta wraz z wiceburmistrzem Mateuszem Popławskim. Razem udało nam się:

- posprzątać las przy kompleksie wypoczynkowym „Zimna Woda”, od razu sortując śmieci w odpowiednie kolorowe worki na odpady,
- teren łukowskiego zalewu zyskał kilkaset młodych drzewek, wśród których znalazł się dąb szypułkowy, brzoza brodawkowa, sosna pospolita i jabłoń dzika,
- symbolicznie zasadziliśmy też trzy lipy drobnolistne, które zapoczątkowały planowane w mieście nasadzenia aż 180 nowych drzew.

W ramach naszej akcji rozdaliśmy także sadzonki dostarczone przez Lasy Państwowe. Na koniec odbył się konkurs wiedzy ekologicznej, a na uczestników czekał ciepły poczęstunek przy wspólnym ognisku.

Czy wiesz, że...

Na terenie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz obszaru Natura 2000 mieści się nowoczesny kompleks „Zimna woda”. Kąpieliska, pomosty spacerowe, liczne boiska i otoczenie zieleni, zapewniają idealne warunki do wypoczynku mieszkańcom Łukowa.

Podczas akcji:

zebraliśmy
160 kg
odpadów

zasadziliśmy
300
drzew - dąb szypułkowy, brzozę brodawkową, sosnę pospolitą, jabłoń dziką

przekazaliśmy
200
sazonek

KRAŚNIK

Nowa energia dla zielonego miasta

Kraśnik położony jest niecałe 50 kilometrów od Lublina, na Wyżynie Lubelskiej, wzdłuż rzeki Wyżnicy. W mieście nie brakuje terenów zielonych, a w niedalekim sąsiedztwie znajdują się także kompleksy leśne z wyznaczonymi ścieżkami do uprawiania turystyki pieszej lub biegania. W zakresie ekologii Kraśnik stara się działać wielotorowo. Od kilku lat mieszkańcy otrzymują dofinansowanie na zakup oraz

montaż instalacji OZE. W przedszkolach i szkołach prowadzone są zbiórki zużytych baterii, makulatury, plastikowych nakrętek, konkursy i warsztaty, akcje sadzenia drzew, tygodnie ekologiczne, a także autorskie programy nauczycieli. Podejmowane są również akcje społeczne dla mieszkańców, jak sprzątanie lasów i rzeki Wyżnicy, tworzenie bezpiecznych przestrzeni dla zwierząt czy prowadzenie miejskiej pasieki.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

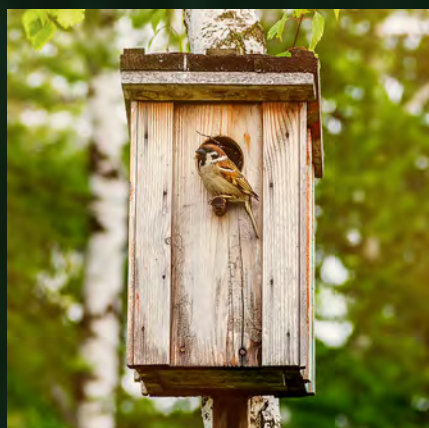

Czyste, Zielone Miasta w Kraśniku

Zaplanowane w ramach akcji wydarzenia odbyły się na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kraśniku. Dzięki wspólnej pracy zieleniec przy basenie i placu zabaw zyskał nowe nasadzenia w sumie ponad stu drzew, wśród których znalazły się młode dęby oraz graby kolumnowe. Dodatkowo w zamian za przyniesioną makulaturę rozdaliśmy mieszkańcom niemal sto sadzonek drzew - dębów, modrzewi i sosen.

Akcja sprzątania przebiegała bardzo sprawnie, zwłaszcza dzięki zaangażowaniu uczniów szkoły podstawowej. W trakcie pikniku odbyła się również zbiórka elektrośmieci, nakrętek, zabawy sportowe oraz ekologiczne warsztaty, podczas których dzieci zobaczyły między innymi, jak funkcjonuje pasieka. W naszej akcji aktywnie wspierał nas burmistrz miasta Wojciech Wilk.

Czy wiesz, że...

Kraśnik rewitalizuje miejską zieleń poprzez liczne nasadzenia, nowe trawniki, wysiewanie łąk kwietnych oraz usuwanie chorych drzew i krzewów. Na terenie miasta zamontowano pergole, budki lęgowe, karmniki i poidelka dla ptaków oraz domki dla owadów.

Podczas akcji:

zebraliśmy
580 kg
odpadów

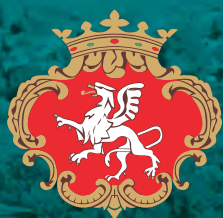
zasadziliśmy
120

drzew - dęby,
grabby kolumnowe
i dęby szypułkowe

przekazaliśmy

100
sadzonek
drzew

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

BRZESKO

Podstawą edukacja ekologiczna społeczeństwa

Brzesko położone jest na pograniczu Podgórze Bocheńskiego i Pogórze Wiśnickiego, nad rzeką Uszwią. Niekwestionowanym zielonym skarbem Brzeska jest historyczny Park Goetzów Okocimskich posiadający wyjątkowo różnorodną roślinność. Do czasów obecnych w ogrodzie zachowały się aż 43 gatunki drzew oraz 12 gatunków krzewów, w tym także egzotycznych. Władze Brzeska starają się inwestować

w nowe tereny zielone, czego przykładem jest utworzony kilka lat temu Gminny Park Wypoczynku i Rekreacji. Miasto przykładą ogromną wagę do edukacji społeczeństwa, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, realizując liczne programy ekologiczne. W Brzesku z powodzeniem udaje się także przeprowadzić inwestycje mające na celu termomodernizację budynków mieszkalnych, administracyjnych, a także placówek edukacyjnych.

Czyste, Zielone Miasta w Brzesku

Tym razem zamiast słońca, w Brzesku przywitał nas deszcz. To jednak nie zniechęciło nas do działania i razem z uczniami, seniorami, harcerzami i władzami miasta posadziliśmy w Brzesku niemal tysiąc dębów przekazanych przez Lasy Państwowe. Na terenie Gminnego Parku Wypoczynku i Rekreacji sprzątaaliśmy teren i jego okolice, zbierając wiele kilogramów szkła, papieru oraz plastiku. Podczas akcji wspierał nas również burmistrz miasta Tomasz Latocha.

W ramach naszego projektu „Czyste, Zielone Miasta” posadziliśmy drzewa w pobliskiej Jodłówce. Kolejne kilkaset Dębów Pamięci o żołnierzach Armii Krajowej było elementem akcji „Pozwólmy Ziemi Oddychać”. Wydarzeniu towarzyszyły ekologiczne warsztaty prowadzone przez Regionalne Centrum Kulturalno-Biblioteczne oraz konkurs plastyczny z wiedzy ekologicznej.

Podczas akcji:

zebraliśmy

21 kg
odpadów

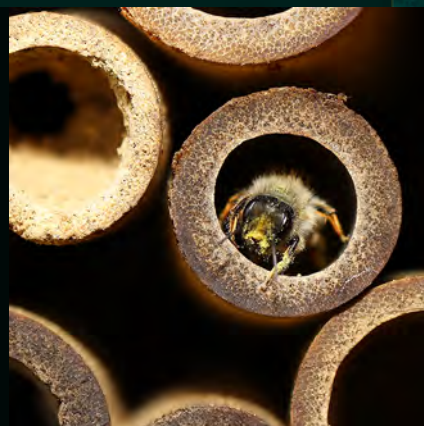

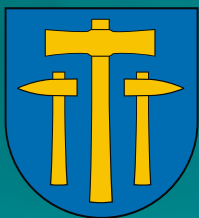
zasadziliśmy

850
drzew

Czy wiesz, że...

Brzesko stawia na ekologiczną edukację mieszkańców. Dzięki projektowi „Co w sadzie piszczy” udało się założyć w gminie pierwszy ekologiczny sad z domkami dla owadów. W szkołach odbył się też cykl warsztatów pokazujących jak dbać o czyste powietrze.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Unikatowa kopalnia soli i podziemne uzdrowisko

Wieliczka położona jest w bliskim sąsiedztwie Krakowa. To nieoceniony skarb całego regionu ze względu na unikatową w skali świata zabytkową kopalnię soli, która stanowi jednocześnie jedną z najchętniej odwiedzanych przez turystów atrakcji w Polsce. Wieliczka to także istotna z ekologicznego punktu widzenia zielń miasta. Parę kilometrów od centrum znajduje się Winnica Wieliczka, czyli wyjątkowe ekologiczne gospodar-

stwo. Poza zapierającymi dech w piersiach widokami sięgającymi Tatr i Babiej Góry, miejsce to oferuje bardzo korzystne warunki do uprawy winorośli. Władze Wieliczki realizują szereg działań mających na celu polepszenie jakości życia mieszkańców. Gmina dofinansowuje inwestycje w zieloną energię, czego efektem są instalacje solarne oraz fotowoltaiczne. Sprawnie przebiega także likwidacja szkodliwych kopciuchów.

Czyste, Zielone Miasta w Wieliczce

W kolejnej małopolskiej miejscowości - Wieliczce - spotkaliśmy się z mieszkańcami w parku „Stok pod Baranem”, a towarzyszyli nam uczniowie szkół podstawowych, Ochotnicza Straż Pożarna, a także przedstawiciele władz miasta wraz z burmistrzem Arturem Koziołem. Podczas akcji udało nam się posprzątać okolicę oraz posadzić drzewa przekazane przez Lasy Państwowe, wśród których znalazła się jodła pospolita, platan klonolistny, lipa drobnolistna oraz brzoza brodawkowata. Wśród przygotowanych dla mieszkańców atrakcji znalazły się:

- 🌿 występ dziecięcej grupy teatralnej ze Szkoły Podstawowej w Sygneczowie,
- 🌿 dodatkowo dzieci mogły wziąć udział w konkursie ekologicznym z nagrodami, a panie z Koła Gospodyń Wiejskich Miasta i Gminy Wieliczka przygotowały dla uczestników wspaniałą stół regionalnych potraw,
- 🌿 przygotowaliśmy animacje i zabawy dla dzieci,
- 🌿 odbyła się także zbiórka elektrośmieci i zakrętek od butelek.

Czy wiesz, że...

Od 2011 roku kopalnia w Wieliczce działa jako jedyne w Polsce podziemne uzdrowisko. Niepowtarzalny mikroklimat podziemnych komór solnych pomaga kuracjom leczyć rozmaite choroby płuc, nosa, zatok, astmę oskrzelową oraz alergie.

”

Wieliczka z przyjemnością uczestniczyła w akcji „Czyste, Zielone Miasta”, która - dzięki wspólnemu sadzeniu drzew i sprzątnięciu parku miejskiego - stała się ważnym wydarzeniem edukacyjnym dla naszych mieszkańców. Najważniejszym efektem tej akcji było ogłoszenie po raz pierwszy w Wieliczce „Zielonego Miliona” - budżetu obywatelskiego na działania ekologiczne o łącznej wartości miliona złotych.

burmistrz Artur Kozioł

Podczas
akcji:

zebraliśmy
300 kg
odpadów

zasadziliśmy
100
drzew

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Dbłość o środowisko głównym priorytetem miasta

Miasto leży w Kotlinie Oświęcimskiej, przy ujściu rzeki Soły do Wisły, w pobliżu licznych stawów i jeziora Kruki. Choć głównie kojarzy nam się z wyjątkowym miejscem pamięci, warto również pokazać bogactwo jego naturalnego krajobrazu. Najpiękniejszą częścią miasta jest oświęcimska starówka wraz z pobliskimi bulwarami oraz łęgowym lasem. Te miejsca skłaniają nie tylko do zwiedzania, ale też rekreacji i wypoczynku. Dbłość

o naturalne środowisko jest jednym z głównych priorytetów miasta, które inwestuje w niskoemisyjną komunikację miejską, zachęca mieszkańców do wymiany starych kotłów na nowe ekologiczne systemy grzewcze oraz prowadzi termomodernizację obiektów użyteczności publicznej. Oświęcim promuje również picie miejskiej kranówki, montując na ulicach miasta i we wszystkich szkołach podstawowych źródła wody pitnej.

Czyste, Zielone Miasta w Oświęcimiu

Z uczestnikami akcji spotkaliśmy się w Parku Pokoju, gdzie towarzyszyli nam uczniowie oświęcimskich szkół oraz przedstawiciele władz miasta, w tym prezydent Janusz Chwierut. Posadziliśmy w sumie 100 drzewek - jodły oraz buki, kolejne 100 sztuk sadzonek rozdaliśmy mieszkańcom. Naszej akcji towarzyszyły dodatkowe atrakcje:

- 🌿 ekologiczne konkursy oraz warsztaty,
- 🌿 stoisko promocyjne miejskich wodociągów zachęcających do picia kranówki, oraz stoisko Nadleśnictwa Andrychów z grami dla uczestników.

Dla wszystkich była jesienna zupa dyniowa, a o dobrą zabawę podczas warsztatów ekologicznych zadbali m.in. pracownicy Oświęcimskiego Centrum Kultury. Pokazywali, jak dać książkom drugie życie, tworząc z nich ciekawe postacie, jak samodzielnie przygotować przybory szkolne lub stworzyć ekoludka, który po podlaniu rozkwita piękną zielenią.

Czy wiesz, że...

Spacerując po centrum Oświęcimia, warto podążać nietypowym szlakiem murali. Powstają one w mieście od 2010 r. i nawiązują do tematyki pokoju oraz tolerancji. Wśród nich można znaleźć malowidła autorstwa Tomasza Bagińskiego czy Andrzeja Pągowskiego.

Podczas akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy
100
drzew

przekazaliśmy
100
sadzonek

SZCZECINEK

Skarb natury Pomorza Zachodniego

Historia Szczecinka sięga XIV wieku. Dziś może pochwalić się secesyjną zabudową, odrestaurowanym Zamkiem Książąt Pomorskich i zabytkowym ratuszem na placu Wolności. Ale Szczecinek słynie przede wszystkim z tego, że jest prawdziwym skarbem natury Pomorza Zachodniego. Jego położenie w północno-zachodniej Polsce, wśród pięknych jezior i lasów, sprawia, że w powszechnej opinii ma status jednego z najpiękniejszych miast regionu.

Miasto tętni życiem. Odbywają się tu koncerty plenerowe, liczne imprezy i akcje sportowe. Władze podejmują szereg działań, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców i ochronę środowiska. Przede wszystkim Szczecinek stawia na wdrażanie ekologicznych rozwiązań w transporcie miejskim, bo jako pierwsze miasto w województwie zachodniopomorskim zdecydował się na zakup 10 autobusów elektrycznych.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Szczecinku

W Strefie Aktywnego Wypoczynku przy ul. Kopernika sprzątaliśmy okolice i zasadiliśmy drzewa. Efekty były imponujące:

- 🍃 udało się bowiem zebrać kilkadziesiąt worków śmieci,
- 🍃 zasadiliśmy też wiele jarzębów szwedzkich przekazanych przez Nadleśnictwo Szczecinek.

Do tych działań włączyli się także władarze - burmistrz Szczecinka Daniel Rak oraz jego zastępca Maciej Makselon. Uczestników przyciągnęły między innymi warsztaty kreatywne, wędkowanie „no kill” i kiermasz książek zorganizowany przez uczennice z I LO w ramach projektu „BookNation”. Nadleśnictwo Szczecinek przeprowadziło warsztaty prawidłowego dokarmiania ptaków w okresie jesienno-zimowym, a dzieci wzięły udział w zajęciach plastycznych z użyciem żołądzi i kasztanów. Uczestnicy mogli także poznać zwyczaje sokoła wędrownego.

Podczas akcji:

zebraliśmy
150 kg
odpadów

zasadiliśmy
30
drzew

Czy wiesz, że...

W Szczecinku działa PoDzielnia - czyli miejsce, gdzie można za darmo przekazywać i odbierać nieużywane rzeczy - ubrania, zabawki, książki czy sprzęt domowy. Korzystają z niej osoby w potrzebie, jak i te sprzeciwiające się nadmiernemu konsumpcjonizmowi.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Tradycja i zrównoważony rozwój

Skarżysko-Kamienna położone jest w północnej części województwa świętokrzyskiego, na skraju Puszczy Świętokrzyskiej. To niemal 50-tysięczne miasto rozciąga się malowniczo w dolinie rzeki Kamiennej oraz jej dopływów. Dookoła otoczone jest zalesionymi wzgórzami, z których znaczna część to tereny chronione. Miasto może poszczycić się bogatą zielenią, ekologiczne działania

władz skupiają się na poprawie jakości powietrza i oszczędzaniu energii. Skarżyskie szkoły podstawowe oraz budynki użyteczności publicznej sukcesywnie poddawane są termomodernizacji. Miasto zainwestowało również w wymianę całości oświetlenia ulicznego na energooszczędne. Dopełnieniem działań proekologicznych są konkursy organizowane przez skarżyskie szkoły oraz jednostki miejskie.

Czyste, Zielone Miasta w Skarżysku-Kamiennej

Wraz z uczestnikami akcji spotkaliśmy się przy miejskich Plantach, na których czuć było jesienny klimat. Wspólnie posprzątałyśmy okolicę i posadziliśmy kilkadziesiąt drzewek, a wśród nich klony, lipy oraz jarzębiny. Ponadto Nadleśnictwo Skarżysko przekazało sadzonki sosny i dębu, które zostały rozdane mieszkańcom. Towarzyszyli nam przy tym władarze miasta, m.in. prezydent Konrad Krönig, a także członkini naszego Stowarzyszenia Monika Dorociak z Polsat News.

Miasto zapewniło także dodatkowe atrakcje dla uczestników akcji, takie jak warsztaty ekologiczne, gry i zabawy. Przygotowali je m.in. pracownicy Miejskiego Centrum Kultury. Z kolei na najmłodszych czekała możliwość przejażdżki na kucyku. Nie zabrakło poczęstunku. Był popcorn, a ekipa wodociągów miała ze sobą saturator z napojami.

Czy wiesz, że...

O zieleni w Skarżysku-Kamiennej troszczy się Ogrodnik Miejski. Do jego obowiązków należy kontrola terenów zielonych, dbałość o ich estetykę, naprawa zniszczeń i współpraca z Konserwatorem Zabytków w zakresie zieleni zabytkowej.

Podczas akcji:

zebraliśmy

50 kg
odpadów

zasadziliśmy

35

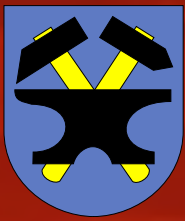
drzew - klonów,
lip i jarzębin

przekazaliśmy

50

sadzonek
sosny i dębu

STARACHOWICE

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Czyste, Zielone Miasta w Polsce / Starachowice

Miasto zielonej przyszłości

Historia Starachowic sięga XVI wieku. Miejscowość prawdopodobnie wzięła swą nazwę od Strzecha, legendarnej postaci, hutnika, dzierżawcy cysterskiej kuźnicy. Miasto położone jest na pograniczu Gór Świętokrzyskich i Podgórze Łżeckiego, w dolinie rzeki Kamiennej. Włodarzom zależy na tym, by wpisać je we współczesny trend proekologiczny. Stąd budowanie zielonych

ogrodów, stałe powiększanie ścieżek rowerowych dla miłośników aktywnego stylu życia, rewitalizacja Parku Miejskiego, skwerów i innych terenów zielonych. Władze Starachowic wprowadziły także bezpłatną komunikację dla mieszkańców miasta, która zachęca do korzystania z transportu publicznego i jednocześnie zmniejsza szkodliwą emisję zanieczyszczeń.

Czyste, Zielone Miasta w Starachowicach

Miejscem naszej akcji był malowniczy Park na Szlakowisku. Podczas ekologicznych działań towarzyszyli nam przedstawiciele władz miasta, w tym prezydent Marek Materek. Dołączyli do nas również seniorzy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który - jako pierwsza organizacja w mieście - stał się członkiem Stowarzyszenia Program Czysta Polska.

- 🌿 Dzięki pomocy Nadleśnictwa Starachowice wspólnie sadziliśmy lipy, a mieszkańcom rozdaliśmy sadzonki dębu, sosny, lipy, klonu i jawora.
- 🌿 Zebraliśmy również śmieci do kilkudziesięciu worków, a wśród nich dwie opony, telewizor oraz zderzak do auta.

Podczas porządkowania terenów zielonych mieszkańcy mogli m.in. zaczerpnąć porady ekspertów w dziedzinie ekologii oraz - jak podczas wszystkich naszych wydarzeń - zapisać się do naszego Stowarzyszenia.

Czy wiesz, że...

Starachowice realizują projekt zmieniania placówek edukacyjnych w EkoSzkoły. Takie miejsce ma powstać na terenie SP nr 11. Budynek i jego przestrzeń będą dostępne dla mieszkańców, stając się miejscem wypoczynku i realizacji działań edukacyjnych z zakresu ekologii.

”

Do udziału w Państwa akcji nikt nie musiał nas przekonywać. Starachowice to bowiem miasto zielonej przyszłości. W ramach „Czystych, Zielonych Miast” posprzątailiśmy malowniczy teren Szlakowiska, a także posadziliśmy w tym miejscu wspólnie z mieszkańcami 15 miododajnych lip. W sprzątnięciu i sadzeniu drzew wsparli nas słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku, seniorzy, harcerze, a także wszyscy starachowiczanie, którym nie jest obojętny los ich okolicy.

prezydent Marek Materek

Podczas akcji:

zebraliśmy

1000 kg
odpadów

zasadziliśmy

35
drzew

przekazaliśmy

350
sadzonek
dębu, sosny,
lipy, klonu
i jawora

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Kolebka polskiego muzealnictwa

Puławy to największe nadwiślańskie miasto położone między Krakowem a Warszawą. Wraz z sąsiadującym Kazimierzem Dolnym oraz Nałęczowem tworzą turystyczny trójkąt, czyli krajobraz wąwozów lessowych, lasów łągowych oraz nielicznych już stawów. Oprócz walorów przyrodniczych, Puławy najczęściej kojarzymy z pałacem książąt Czartoryskich otoczonym przez zabytkowy park krajobrazowy. Puławy to także przepływająca przez miasto Wisła, która na tym odcinku zachowała swój naturalny charakter z licznymi od-

nogami oraz wyspami. Wzdłuż rzeki biegną odnowione kilka lat temu bulwary łączące ze sobą dwa puławskie mosty. Miasto Puławy od wielu lat prowadzi kampanie edukacyjne z zakresu ekologii. Od 2020 roku w Puławach działa nowoczesny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, wyposażony w nowoczesną infrastrukturę ułatwiającą przyjmowanie od mieszkańców różne rodzajów odpadów. Dodatkowo jest tam również punkt wymiany rzeczy nadających się do ponownego użytkowania.

Czyste, Zielone Miasta w Puławach

W Puławach nasza akcja rozgrywała się równolegle w kilku miejscach:

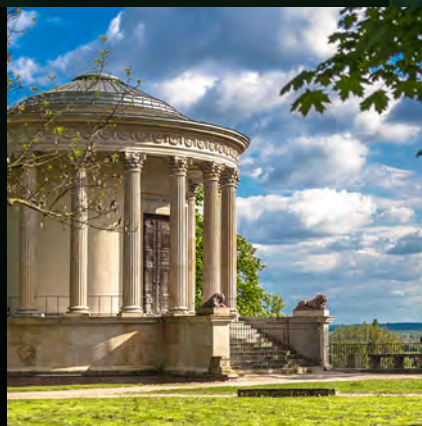
- rozpoczęliśmy przy Leśnej Szkole, gdzie sprzątałyśmy las oraz sadziliśmy drzewka w towarzystwie prezydenta Puław Pawła Maja,
- w tym samym czasie młodzież ze szkół ruszyła spod Skweru Niepodległości w kierunku Pałacu Czartoryskich, aby posprzątać tamtejszy park.

Wszyscy spotkaliśmy się przy ul. Krańcowej 23, by wspólnie zasadzić krzewy oraz drzewa. Finał naszego wydarzenia miał miejsce ponownie na Skwerze Niepodległości, gdzie na uczestników czekało m.in. stoisko Lasów Państwowych, Wodociągów Puławskich częstujących uczestników kranówką. Podczas akcji zebraliśmy mnóstwo odpadów, posadziliśmy kilkaset drzew - buków, dębów oraz klonów - i krzewów, a mieszkańcy otrzymali od nas sadzonki. Uczestnicy wzięli także udział w specjalnym evencie przyrodniczym przygotowanym przez pracowników Muzeum Przyrodniczego w Kazimierzu Dolnym.

Czy wiesz, że...

W 1801 r. w Puławach powstało pierwsze polskie muzeum założone przez księżną Izabelę Czartoryską. Muzeum mieściło się w Świątyni Sybilli i zostało otwarte specjalnym kluczem wykonanym ze złoczonego brązu według projektu samej księżnej.

Podczas akcji:

zebraliśmy
150 kg
odpadów

zasadziliśmy
300
drzew - buki,
dęby i klony

posadziliśmy
15
krzewów
pęcherznicy

przekazaliśmy
170
sadzonek

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Pogranicze, przyroda i zabytki

W Przemyślu znajduje się największa liczba obiektów zabytkowych w obszarze województwa podkarpackiego. Wśród nich są Pałac Biskupów Greckokatolickich, wczesnobarokowy klasztor oo. karmelitów, wieża cerkiewna, czyli zegarowa, gdzie znajduje się jedyne w Polsce Muzeum Dzwonów i Fajek, czy secesyjne kamienice. Przemyśl dba o swój wizerunek, przyrodę i ekologię, a edukacja to ważny element walki

z problemem zaśmiecania i powstawania dzikich wysypisk. Dlatego miasto prowadzi liczne akcje informacyjne uświadamiające mieszkańców, jak właściwie postępować z odpadami, aby nie lądowały w zaroślach, lasach oraz na pobliskich łąkach. Władze Przemyśla starają się również namawiać mieszkańców do korzystania z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Czyste, Zielone Miasta w Przemyślu

W Parku na Lipowicy spotkaliśmy się razem z mieszkańcami podkarpackiego Przemyśla oraz prezydentem miasta Wojciechem Bakunem. Wspólnymi siłami udało się nam posadzić kilkadziesiąt sztuk dębu szypułkowego, a z terenu parku zebraliśmy kilkaset kilogramów śmieci.

Na uczestników czekały również dodatkowe atrakcje zorganizowane przez Urząd Miasta, a także Nadleśnictwo Krasiczyn, w tym stoisko edukacyjne o tematyce leśnej oraz gry i zabawy dla dzieci. W akcji wspierali nas uczniowie przemyskich szkół podstawowych, pensjonariusze Domu Pomocy Społecznej, a także przedstawiciele Rady Kobiet i Przemyskiej Rady Miasta. Całemu wydarzeniu towarzyszyła piękna jesienna aura, która sprzyjała proekologicznej atmosferze naszej akcji.

Czy wiesz, że...

Zaledwie 7 kilometrów od Przemyśla mieści się Arboretum w Bolestraszcach, niezwykle park-ogród, gdzie można podziwiać gatunki roślin z całego świata. Wiekowe drzewa, dwór i fort dawnej Twierdzy Przemyśl składają się na malowniczy krajobraz tego miejsca.

Podczas
akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy
50
dębów szlachetnych

KROSNO

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Od szkła do miejskiej pasieki

Krosno, które często kojarzy się głównie ze sławną hutą szkła, może poszczycić się naprawdę długą historią. Zachwyca wspaniałą architekturą, na którą składają się renesansowe kamieniczki, gotyckie i barokowe kościoły czy dzwonnica z jednym z największych dzwonów w Polsce. Miasto zwane bywa „małym Krakowem” ze względu na średniowieczną starówkę i mury obronne. Krosno może

pochwalić się swoją działalnością proekologiczną. Od lat Regionalne Centrum Odzysku Odpadów promuje edukację ekologiczną w zakresie segregacji i recyklingu surowców wtórnych. Warto też wspomnieć o powstałej w 2021 roku pasiece w zakolu Wisłoka, w której zamieszkały trzy pszczele rodziny. Krosno jest drugim miastem w Polsce, które może poszczycić się takim miejscem.

Czyste, Zielone Miasta w Krośnie

Nasza akcja odbyła się tym razem w Zakolu Wisłoka, nieopodal miejskiej pasieki oraz sadu. Wzięła w niej udział niemal setka dzieci i młodzieży z krośnieńskich szkół, które wspólnie z prezydentem miasta Piotrem Przytockim posprzątały okolicę, zbierając niemal sto kilogramów śmieci. Razem zasadziliśmy także kilkadziesiąt krzewów rokitnika, jarzębu oraz trzmieliny. Dodatkowo uczestnicy wzięli udział w:

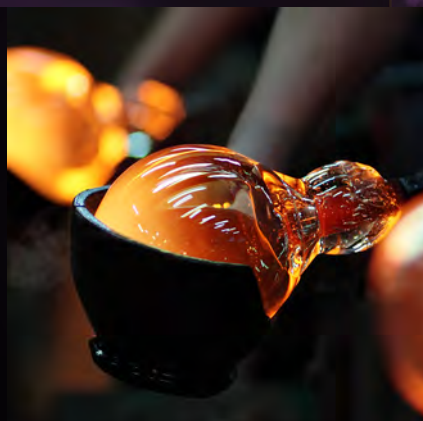
- 🌿 ekologicznych warsztatach z przyrodnikiem,
- 🌿 pogadance z pszczelarzem wraz z degustacją miodu.

Podczas zajęć można było się dowiedzieć, w jaki sposób buduje się specjalne hotele dla owadów. Gry i zabawy edukacyjne zapewniło także stoisko Zarządu Zlewni w Krośnie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz stoisko edukacyjne Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Na uczestników czekały ekologiczne upominki.

Czy wiesz, że...

Huta szkła w Krośnie to jeden z głównych liderów w tej branży na całym świecie. Szkło produkowane jest w większości metodą ręczną. Interaktywne pokazy produkcji oraz zdobienia dostępne są dla turystów w krośnieńskim Centrum Dziedzictwa Szkła.

Podczas akcji:

zebraliśmy

98 kg
odpadów

posadziliśmy

70

krzewów rokitnika,
jarzębu i trzmieliny

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

RZESZÓW

Na drodze do neutralności klimatycznej

Rzeszów to stolica województwa podkarpackiego i największe miasto w południowo-wschodniej Polsce. W regionie pełni rolę ważnego ośrodka ekonomicznego, akademickiego, kulturalnego i rekreacyjnego. Oprócz tego mieści się tam również międzynarodowy port lotniczy. Zieleń jest nieodłącznym elementem Rzeszowa i zajmuje aż jedną czwartą jego powierzchni. Na terenie samego miasta

można znaleźć aż 53 pomniki przyrody. Ponadto miasto może pochwalić się gęstą siatką ścieżek rowerowych. Rzeszów chce być neutralny klimatycznie i niezależny energetycznie, dlatego zarówno w szkołach, jak i placówkach Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji zostały zamontowane panele fotowoltaiczne. Oprócz tego w Rzeszowie niemal na każdym osiedlu powstają parki kieszonkowe.

Czyste, Zielone Miasta w Rzeszowie

W akcji wzięło udział ok. 400 uczniów rzeszowskich szkół i przedszkoli, przedstawiciele Urzędu Miasta Rzeszowa, wiceprezydent Rzeszowa Jolanta Kaźmierczak oraz prezydent Konrad Fijołek. Wraz z uczestnikami:

- posprzątałyśmy teren przy ulicy Jarowej,
- następnie posadziliśmy kilkaset drzew - dębów szypułkowych oraz sosen zwyczajnych.

Nie zabrakło także rozmów o klimacie, ekologicznych zabaw i warsztatów. Dodatkowe atrakcje zapewniły Lasy Państwowe oraz stowarzyszenie Ekoskop. Na uczestników wydarzenia czekały gadzety, ekologiczny miód i nasiona roślin, które można było zabrać do domu.

Czy wiesz, że...

Rzeszów znalazł się w gronie 5 polskich miast, które wezmą udział w unijnym projekcie pod nazwą „Misja neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast”, jako miejsce wyrażające swoją gotowość do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2030 roku.

Podczas akcji:

zasadziliśmy

200

drzew - dęby szypułkowe i sosny zwyczajne

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Z sercem do ludzi, zieleni i zwierząt

Ostrow Wielkopolski to jedno z pięciu największych miast województwa wielkopolskiego. Może poszczycić się sporą ilością parków, które w sumie obejmują około 20 hektarów powierzchni miasta. Znajduje się tam także Zbiornik Wodny Piaski-Szczygliczka, gdzie powstał Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny. Miejsce to przyciąga mieszkańców ze względu na różnorodne atrakcje, począwszy od

piaszczystej plaży, przez linowy Park Przygód, promenadę pieszo-rowerową wokół zalewu, aż po Park Olbrzymich Owadów. Tylko w ciągu 2022 roku w Ostrowie Wielkopolskim posadzono 20 tysięcy różnego rodzaju drzew i roślin. Ostrow Wielkopolski dba również o swoich czworonożnych mieszkańców, dlatego miasto zainwestowało w specjalny Psi Park, aby zwierzęta mogły swobodnie spacerować.

Czyste, Zielone Miasta w Ostrowie Wielkopolskim

Wraz z mieszkańcami, uczniami i przedstawicielami Ostrowa, 35. miasta na naszej trasie, obchodziliśmy Święto Drzewa.

🌿 Oprócz kilkunastu zasadzonych lip, Nadleśnictwo Taczanów rozdało blisko tysiąc sadzonek drzewek, w tym brzozy oraz świerki.

🌿 W ramach akcji „Kwiaty za graty” zebraliśmy kilkaset kilogramów baterii i elektrośmieci, za które mieszkańcy otrzymali wrzosy.

🌿 Dodatkowo przekazaliśmy ponad tysiąc cebulek kwiatów za dary przyniesione dla ostrowskiego schroniska.

Naszej akcji towarzyszył konkurs na najładniejszą tabliczkę z okazji Święta Drzewa, a także wspólne sprzątnięcie okolicy pobliskiego zalewu. A wszystko to w towarzystwie

przedstawicieli miasta, m.in. prezydent Beaty Klimek, wiceprezydenta Mikołaja Kostki, radnych oraz licznych uczniów i mieszkańców miasta. Naszej akcji towarzyszył festyn, podczas którego uczestnicy mogli wziąć udział w licznych grach edukacyjnych z ekologicznymi nagrodami.

”

Ostrów Wielkopolski stawia na działania ekologiczne. Sadzimy drzewa, dofinansujemy budowę zbiorników na deszczówkę dla naszych mieszkańców i wymianę kopciuchów. Sukcesywnie wymieniamy flotę autobusów miejskich na nowe elektryki, przyjazne środowisku. „Czyste, Zielone Miasta” to projekt, który idealnie wpasował się w nasze działania.

prezydent Beata Klimek

Czy wiesz, że...

W ramach zielono-niebieskiej rewolucji w Ostrowie pojawiły się liczne nasadzenia, na miejskich budynkach montowane są panele fotowoltaiczne, a przy przedszkolach powstają zbiorniki na deszczówkę. Po mieście jeżdżą też elektryczne autobusy, zasilane energią wytwarzaną w procesie kogeneracji z biomasy.

Podczas akcji:

zebraliśmy

184 kg

baterii

290 kg

elektrośmieci

zasadziliśmy

19

lip

przekazaliśmy

1600

sadzonek
brzóz,
świerków
i wrzosów

BIAŁYSTOK

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Zielona stolica Podlasia

Historia Białegostoku sięga XV wieku, nic więc dziwnego, że funkcjonuje tu kilkanaście uczelni wyższych, a turyści mogą natknąć się na prawdziwe perełki architektury gotyckiej, renesansowej i barokowej. Białystok stawia na ekologię, o czym świadczą przyznane miastu przez Polską Izbę Ekologii EKOLAURY 20-lecia. Wizytówką miasta są „Białostockie Łąki Kwietne”, które zajmują powierzchnię blisko 54

hektarów. Wśród nich znajduje się 9 hektarów łąk wysiewanych oraz 45 hektarów łąk naturalnych powstałych dzięki rezygnacji z koszenia pasów drogowych i poboczy. Uzyskane w ten sposób korzyści dla środowiska naturalnego są nieocenione. Zwiększa się retencja wody, powstają nowe siedliska dla owadów i ptaków, poprawia się też estetyka samego miasta, które przypomina ukwiecone dywany.

Czyste, Zielone Miasta w Białymstoku

W listopadowej aurze spotkaliśmy się z mieszkańcami w Lesie Bacieczkowskim. Towarzyszyli nam przedstawiciele miasta, w tym prezydent Tadeusz Truskolaski oraz przewodnicząca komisji sportu i turystyki w Radzie Miejskiej Jowita Chudzik.

- Przy wsparciu Nadleśnictwa Dojlidy posadziliśmy kilkaset sadzonek dębów i świerków na specjalnie przygotowanej do tego celu działce nieopodal zbiornika wodnego.
- Podczas wydarzenia odbyły się także warsztaty segregacji śmieci prowadzone przez Departament Gospodarki Komunalnej w Białymstoku.
- Uczestnicząca w wydarzeniu młodzież mogła wziąć udział w specjalnie przygotowanych konkursach.

Podczas
akcji:

zasadziliśmy

300

dębów
i świerków

Wydarzenie relacjonowały licznie przybyłe media, z którymi mieliśmy okazję podzielić się ideami przyświecającymi Stowarzyszeniu Program Czysta Polska.

Czy wiesz, że...

Od 2019 r. w Białymstoku działa miejska pasieka, jako kontynuacja projektu zakładania łąk kwietnych. Liczy ona w sumie 5 uli, z czego 4 to zabytkowe ule z Podlasia. Nad pasieką czuwa doświadczony pszczelarz świetnie znający regionalne tradycje swojej profesji.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Zieleń w każdym zakątku miasta

Racibórz położony jest w południowo-zachodniej części kraju, na Płaskowyżu Głubczyckim oraz w Kotlinie Raciborskiej. Przez miasto przepływa rzeka Odra oraz Kanał Ulgi, a w jego obrębie mieści się także Zbiornik Racibórz Dolny. Stąd blisko jest do czeskiej Ostrawy, gdzie dojechać można w ciągu niespełna godziny. Zdając sobie sprawę z pozytywnego wpływu bliskości natury na życie człowieka,

Racibórz dokłada wszelkich starań, by dbać o istniejące już zielone zakątki, a także inwestować w nowe nasadzenia i rewitalizacje. W ramach tych działań udało się zagospodarować lewobrzeżne bulwary Odry, czyli kolejne miejsce rekreacji i wypoczynku z dużą ilością zieleni wokół. W 2001 roku Racibórz, jako pierwsza w Polsce i Europie gmina, otrzymał certyfikat Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001.

Czyste, Zielone Miasta w Raciborzu

Bulwary nadodrzańskie ciągnące się wzdłuż ulicy Bosackiej stały się centrum naszego wydarzenia. W przygotowaniu dołków pod nasadzenia pomagała nam Młodzieżowa Rada Miasta. Swoim doświadczeniem i pozytywnym nastawieniem wsparli nas także członkowie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Polskiego Związku Emerytów i Rencistów oraz Rada Seniorów. Towarzyszył nam również wiceprezydent Raciborza Dawid Waclawczyk. Przy udziale służb miejskich, a także chętnych mieszkańców:

- 🍃 posprzątałyśmy teren bulwarów,
- 🍃 oprócz tego posadziliśmy wspólnie kilkadziesiąt sztuk jarzębiny, która zazieleni miasto.

Teren, na którym dokonano nasadzeń, w przyszłości ma być zagospodarowany na ścieżki spacerowe i stanowić będzie naturalne przedłużenie Parku Zamkowego.

Czy wiesz, że...

W obrębie miasta znajduje się wodny rezerwat przyrody Łęczczok, który zamieszkują liczne ptaki jak puszczyk, krogulec lub mysiokrólik, ale także płazy oraz gady, w tym zaskroniec, żmija zygzakowata, ropucha szara i rzekotka.

Podczas akcji:

zebraliśmy
500 kg
odpadów

zasadziliśmy
20
jarzębów

HISTORIA WAŁBRZYCHA

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Od przemysłu do proekologicznego miasta

Historia Wałbrzycha sięga czasów średniowiecznych, a pierwsza wiarygodna informacja o nim pochodzi z 1305 roku. Przez lata kojarzył się przede wszystkim z wydobyciem i przetwórstwem węgla kamiennego, a także z przemysłem budowlanym, szklarskim, włókienniczym, odzieżowym, ceramicznym i motoryzacyjnym. Od mniej więcej dekady Wałbrzych walczy o turystów między innymi poprzez przekształcanie opusz-

czonych obiektów przemysłowych w instytucje kultury i rozrywki, czego przykładem jest Stara Kopalnia. Wałbrzych nazywany jest często miastem wśród zielonych wzgórz. Dwie trzecie jego powierzchni to tereny leśne i rolne malowniczo rozrzucone na zboczach i w dolinach Gór Wałbrzyskich. Miasto od lat angażuje się w akcje ekologiczne - sadzenia drzew czy segregacji odpadów.

Czyste, Zielone Miasta w Wałbrzychu

Z najmłodszymi mieszkańcami Wałbrzycha spotkaliśmy się przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 23. Dołączył do nas również prezydent miasta Roman Szełemej. Razem:

- posadziliśmy kilkadziesiąt sztuk lip drobnolistnych oraz czereśni ptasiej,
- posprzątałyśmy także okolice szkoły,
- w sumie udało się nam zebrać prawie tonę odpadów.

Podczas akcji młodzież mogła wziąć udział w grach i konkursach zorganizowanych przez Nadleśnictwo Wałbrzych, które także rozdawało sadzonki mieszkańcom. Dodatkowe atrakcje przygotowało Muzeum Porcelany oraz Miejski Zakład Usług Komunalnych. Prezydent Szełemej przyznał, że w mieście co roku przybywają nowe drzewa. Nasza akcja wpisała się więc w ten pozytywny trend.

”

Z naszej perspektywy akcja „Czyste, Zielone Miasta” to strzał w dziesiątkę. Wpisuje się w naszą filozofię, której celem jest radykalna poprawa środowiska naturalnego, przyjazne, zielone otoczenie, urbanistyczny wzór czystego miasta XXI wieku. Znajdujemy w tym wielu sojuszników wśród mieszkańców, młodzieży szkolnej i wielu wałbrzyskich instytucji.

prezydent Roman Szełemej

Podczas akcji:

zebraliśmy
900 kg
odpadów

zasadziliśmy
70

lip
drobnolistnych
i czereśni
ptasich

Czy wiesz, że...

Wałbrzych walczy o zieleni poprzez obsadzanie roślinami budynków użyteczności publicznej (magistrat, szkoły) oraz ekranów przy ruchliwych ulicach. Nasadzenia mają filtrować powietrze, usuwać szkodliwe pyły oraz utrzymywać odpowiednią temperaturę w budynkach.

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Przyszłość to niskoemisyjne rozwiązania

Głogów to jedno z najstarszych miast Polski o ponad tysiącletniej historii. Położone jest w zachodniej części kraju w województwie dolnośląskim nad rzeką Odrą. Miasto mocno ucierpiało w trakcie II wojny światowej, a zniszczenia wyniosły niemal 95 proc. Od kilkudziesięciu lat trwa nieustanna odbudowa Nowego / Starego Miasta w Głogowie, która jest przedsięwzię-

ciem unikatowym na skalę całego kraju. Na mapie Głogowa znajdziemy sporo zielonych punktów. Wśród nich warto odwiedzić Park nad Strumykiem, gdzie niedawno powstała tężnia solankowa. Miasto stara się ograniczać emisję szkodliwych gazów oraz zanieczyszczeń. Jednym z kroków w kierunku poprawy jakości powietrza jest inwestycja w zielony transport publiczny.

Czyste, Zielone Miasta w Głogowie

W Głogowie spotkaliśmy się w Parku przy ul. Kazimierza Sprawiedliwego, gdzie posadziliśmy w sumie kilkadziesiąt drzewek przygotowanych przez miasto. Wśród nich znalazł się jarząg pospolity, jarząg szwedzki, kasztan jadalny, klon pospolity, dąb pospolity oraz wiśnia pikowana.

Z kolei Nadleśnictwo Głogów rozdało sadzonki dla mieszkańców - różne odmiany sosny (pospolita, czarna, smołowa i wejmutka), a także modrzewie i świerki. Podczas sprzątania udało się nam zebrać kilkadziesiąt kilogramów śmieci. W naszej akcji uczestniczyli przedstawiciele miasta - prezydent Rafael Rokaszewicz i wiceprezydent Wojciech Borecki. Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne przeprowadziło warsztaty z segregacji śmieci, a Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji zorganizowało stoisko z wodą do picia, promując w ten sposób miejską kranówkę.

Czy wiesz, że...

W miejskiej oczyszczalni ścieków w Głogowie pozyskiwany jest biogaz w procesie fermentacji metanowej osadów ściekowych. Produkowana energia elektryczna pokrywa około 70 proc. zapotrzebowania całej oczyszczalni, wytwarzając przez cały rok ponad 1,5 miliona kWh.

Podczas akcji:

zebraliśmy
25 kg
odpadów

zasadziliśmy
50

drzew -
- jarząg pospolity,
jarząg szwedzki,
kasztan jadalny,
klon pospolity,
dąb pospolity,
wiśnia pikowaną

przekazaliśmy
1000
sadzonek

NOWY SĄCZ

Zeskanuj kod QR
lub kliknij,
aby dowiedzieć się
więcej

Zielone serce Beskidu Sądeckiego

Nowy Sącz położony jest w Kotlinie Sądeckiej, nad rzekami Dunajec i Kamienica. Otoczenie miasta robi niezwykle wrażenie i zapewnia masę atrakcji turystycznych, jak chociażby znajdujące się na północy od Nowego Sącza Jezioro Rożnowskie czy rozciągający się na zachodzie Beskid Sądecki. Niestety, położenie miasta w kotlinie oprócz walorów krajobrazowych ma też negatywny wpływ na

jakość powietrza. Brak odpowiedniego przewiewu jest główną przyczyną powstawania smogu. Dlatego głównym ekologicznym celem miasta jest walka z zanieczyszczeniami. Pomóc w tym mają dofinansowania dla mieszkańców na wymianę przestarzałych kotłów oraz pieców. Dbanie o czyste powietrze również bliska władzom miasta troska o miejską zielen.

Czyste, Zielone Miasta w Nowym Sączu

Nie bez powodu zwieńczeniem naszej podróży po Polsce była wizyta właśnie w tym mieście. Nowy Sącz bowiem - którego geograficzny kształt przypomina serce - robi wiele, by być miejscem pełnym zieleni i czystego powietrza - zielonym sercem Beskidu Sądeckiego. Finał naszej akcji składał się z dwóch części. Najpierw odbyło się uroczyste odsłonięcie muralu przy ulicy Królowej Jadwigi 19. Do jego przygotowania użyliśmy farby fotokatalitycznej, która dzięki swoim właściwościom neutralizuje szkodliwe substancje. Następnie posadziliśmy kilkaset drzew - dębów szypułkowych oraz sosen zwyczajnych.

Druga część akcji miała miejsce przy ulicy 29 listopada, gdzie wraz z mieszkańcami, prezydentem Nowego Sącza Ludomirem Handzlem oraz piłkarzami Sandecji sprzątaliśmy okolicę oraz sadziliśmy drzewka. Miasto zyskało nowe drzewa oraz krzewy, w tym brzozy, jodły, świerki, kosodrzewiny, cyprysiki, tawuły oraz magnolie. Udało się nam również razem oczyścić miasto, zbierając kilkaset kilogramów śmieci.

Czy wiesz, że...

Od lat w mieście odbywa się konkurs „Nowy Sącz miastem kwiatów i zieleni”, który ma zachęcić mieszkańców do tworzenia zielonych kącików na balkonach, tarasach, w oknach oraz przydomowych ogródkach. Projekt poprawia estetykę miasta oraz wspiera owady zapylające.

Podczas akcji:

zebraliśmy
700 kg
odpadów

zasadziliśmy
238
drzew

Bądźcie tam, gdzie my!

19 listopada 2022 roku w Nowym Sączu zakończyliśmy pierwszą edycję „Czystych, Zielonych Miast”. To była wspaniała przygoda, która w całym zespole Stowarzyszenia Program Czysta Polska pozostawiła niezapomniane wspomnienia i poczucie dobrze wypełnionego obowiązku.

Byliśmy w 45 miastach, mamy na koncie 2 murale pochłaniające smog, 25 ton zebranych odpadów oraz tysiące zasadzonych drzew i krzewów.

Wszędzie, gdzie dotarliśmy, zostawiliśmy pamiątkowe tabliczki. W każdym wydarzeniu wspierały nas ekipy Polsat News, które przygotowywały relacje i rozmawiały z uczestnikami. Pomocny był także Polsat Sport, dzięki któremu w wydarzeniach brali udział sportowcy. W każdym odwiedzionym przez nas mieście, gdzie propagowaliśmy ekologiczny styl życia, odbywały się warsztaty dla młodzieży, podczas których uczyliśmy między innymi tego, dlaczego warto segregować śmieci i jak to poprawnie robić. Zachęcaliśmy do picia kranówki, gromadzenia deszczówki i używania jej w pracach ogrodniczych, zbieraliśmy elektrośmieci.

Wydarzenie „Czystych, Zielonych Miast” w Otwocku. Na zdjęciu (od lewej): Artur Dawidziuk, Nadleśniczy N-ctwa Celestynów, Agata Grabowska, koordynator akcji „Czyste, Zielone Miasta”, Mateusz Strojny, SPCP, Marian Kmita, dyrektor ds. sportu w Telewizji Polsat, Paweł Wójcik, szef działu programowego Polsatu Sport. | fot. Polsat

Celem naszej akcji było nie tylko pokazywanie uczestnikom korzyści płynących ze zdrowego stylu życia i proekologicznych działań, ale także aktywizacja młodego pokolenia i integracja lokalnych środowisk. W wydarzeniach w ramach „Czystych, Zielonych Miast” brali udział uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, seniorzy z lokalnych wspólnot, a mieszkańcy włączali się w nasze działania całymi rodzinami. Dlatego z dumą możemy mówić, że „Czyste, Zielone Miasta” są jedną z największych akcji zorganizowanych przez Stowarzyszenia Program Czysta Polska.

Mural antysmogowy w Nowym Sączu, neutralizujący szkodliwe substancje, z jakimi na co dzień mają styczność mieszkańcy miast | fot. UM Nowy Sącz

Na poszczególne wydarzenia chętnie przybywali członkowie Stowarzyszenia - jest już ich w sumie ponad 340 tysięcy w całej Polsce - dla których ważne są idee zdrowego stylu życia, dbania o zielen, walki o czyste powietrze i ekologię nie tylko słowami, ale przede wszystkim działaniem.

Jak mówi Agata Grabowska, koordynatorka akcji z ramienia Stowarzyszenia, **najważniejsze jest inspirowanie i aktywizacja lokalnych społeczności. I to się niewątpliwie udało.**

Przez całą naszą akcję towarzyszyła nam aplikacja „Czysta Polska”, w której na bieżąco relacjonowaliśmy wydarzenia ze wszystkich etapów naszej podróży. Obecna jest również w e-booku za sprawą kodów QR, które przenoszą czytelnika do artykułów opisujących szerzej nasz projekt. Dzięki aplikacji można w prosty sposób zapisać się do Stowarzyszenia, a także codziennie śledzić ciekawe informacje z zakresu ekologii przedstawione w formie artykułów, materiałów wideo, a także interaktywnych sond czy quizów.

To nie koniec. To dopiero początek! **W 2023 roku znów ruszamy w Polskę**, by pojawić się w każdym województwie.

Publikacja, którą właśnie Państwo czytają, będąca przewodnikiem po miastach projektu „Czyste, Zielone Miasta”, będzie aktualizowana. Mamy nadzieję, że będzie zarówno inspiracją do proekologicznych działań, jak i zachętą do odwiedzenia miejscowości, w których byliśmy. A przede wszystkim do realizacji hasła, jakie nam przyświeca:

Bądź w porządku dla planety!

Grupa Polsat Plus dla ekologii

Jednym z głównych założeń, jakie przyświecają powołaniu **Stowarzyszenia Program Czysta Polska**, jest edukacja społeczeństwa, mająca na celu przybliżenie korzyści z ekologicznego trybu życia. **W komunikację i informację zaangażowały się kluczowe spółki z Grupy Polsat Plus.**

Plus i Polsat Box

Cyfrowy Polsat i Polkomtel z pomocą Magazynu dla Abonentów Grupy Polsat Plus pt. „Brawo Ty!” konsekwentnie przybliżają swoim klientom zagadnienia związane z ochroną środowiska naturalnego.

We współpracy Polsat Box Go oraz m.in. największego w Polsce stowarzyszenia pomagającego zwierzętom hodowlanym – Otwarte Klatki – powstał dokumentalno-przyrodniczy program edukacyjny pt. „Zwierzostan”.

Temat ekologii poszczególne spółki podejmują także w ramach komunikacji wewnętrznej, inspirując i zachęcając pracowników do działania. Na łamach wewnętrznych portali intranetowych poruszane są kwestie oszczędzania wody i energii, ekologicznego trybu jazdy czy korzystania z komunikacji zbiorowej.

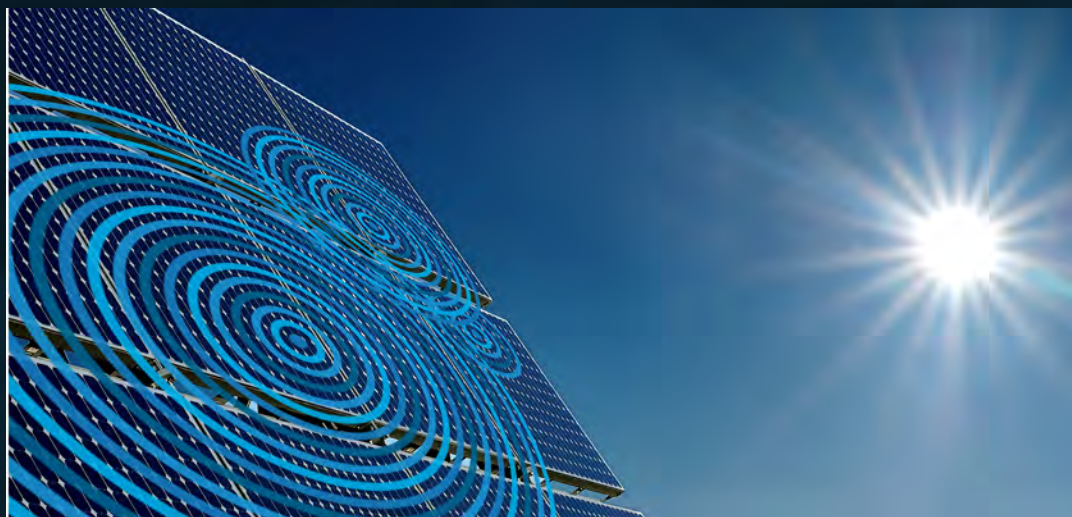
Grupa Polsat Plus dla ekologii

Telewizja Polsat

W edukację i bieżące informowanie o tematach środowiskowych angażuje się także Telewizja Polsat. Stacja przekazuje informacje o stanie i jakości powietrza oraz środowiska naturalnego, przyczynach i skutkach zmian, ale też możliwych rozwiązaniach i sukcesach w walce o ich lepszą jakość. W walkę ze smogiem włączył się program telewizyjny „Czysta Polska” emitowany na antenie Polsat News. Zaś widzowie Polsatu mogli uczestniczyć w koncercie „Earth Festival. Gwiazdy dla Czystej Polski”.

Zielona Interia

Grupa Polsat Plus posiada w swoim portfolio najpopularniejszy w Polsce serwis o ekologii – Zieloną Interię. Każdego miesiąca odwiedza go ok. 1,2 mln realnych użytkowników (źródło: Mediapanel, styczeń – grudzień 2022). Zielona Interia popularyzuje wiedzę o zmianach klimatu, przyrodzie i zero waste, wspiera zagrożone gatunki oraz zachęca do korzystania z zeroemisyjnych środków transportu.

Grupa Polsat gra w zielone!

Strategia 2023+ Grupy Polsat Plus w nowym obszarze Czystej Energii oparta jest na ambitnych celach związanych z docelowym poziomem zainstalowanej mocy zero- i niskoemisyjnych źródeł energii oraz redukcją emisji gazów cieplarnianych. W 2022 r. Grupa Polsat Plus wspólnie z ZE PAK dynamicznie rozwijała projekty OZE oraz budowała pełny łańcuch wartości zielonego wodoru. Obniżyła ślad węglowy o 84%, a 100% zużywanej przez spółki z Grupy energii pochodziło ze źródeł nisko- i zeroemisyjnych.

Wydawca

 PROGRAM / CZYSTA / POLSKA

Stowarzyszenie Program Czysta Polska

Al. Stanów Zjednoczonych 61 A

04-028 Warszawa

programczystapolska.pl

kontakt@programczystapolska.pl

Opracowanie

Agata Grabowska

Karolina Pawłowska

Anna Rogulska-Wenham

Przemysław Szubartowicz

Maciej Strojny

Projekt graficzny

Krzysztof Borkowski

Partner akcji

Fotografie

Od lewej, od góry: Okładka - udmurd / stock.adobe.com • Rybnik - fot. 1, 2 Marcin Giba, fot. 3, 4 Michał Koczy • Otwock - fot. 1 Micha / stock.adobe.com, fot. 2 Piotr Ambroziak, fot. 3 Jacek Lubecki, fot. 4 fotofabrika / stock.adobe.com • Poznań - fot. 1 Aleksander / stock.adobe.com, fot. 2 Artur / stock.adobe.com, fot. 3 Zarząd Zieleni Miejskiej Miasto Poznań, fot. 4 emka / stock.adobe.com • Gliwice - fot. 1, 2 R. Neumann / UM w Gliwicach, fot. 3 G. Ożga / UM w Gliwicach • Tarnowskie Góry - fot. 1, 2, 3 UM w Tarnowskich Górach, fot. 4 Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej • Skierniewice - fot. 1, 2, 3 UM Skierniewice, fot. 4 Senaterek / stock.adobe.com • Włocławek - fot. 1, 2 Retron / stock.adobe.com, fot. 3 Stowarzyszenie Program Czysta Polska, fot. 4 Sunny studio / stock.adobe.com • Płock - fot. 1, 2, 3 UM Płocka, fot. 4 danylamote / stock.adobe.com • Pleszew - fot. 1 Roman K. Urbaniak, fot. 2 Bartosz Owczar, fot. 3 UMiG w Pleszewie • Choszczno - fot. 1, 2 Tomasz Frost, fot. 3 Tadeusz Krawiec, fot. 4 Laura Pashkevich / stock.adobe.com • Jelenia Góra - fot. 1, 2 M. Kryla / Archiwum UM Jelenia Góra, fot. 3 Stowarzyszenie Program Czysta Polska, fot. 4 diyanadimitrova / stock.adobe.com • Jawor - fot. 1, 2, 3 UM Jawor • Ząbkowice Śląskie - fot. 1, 2, 4 UM w Ząbkowicach Śląskich, fot. 3 Ząbkowickie Centrum Kultury i Turystyki • Piła - fot. 1, 2 Paweł Smoliński, fot. 3 UM Piły, fot. 4 7177DESIGN / stock.adobe.com • Kołobrzeg - fot. 1, 3 Gmina Miasto Kołobrzeg, fot. 2 lech / stock.adobe.com, fot. 4 Robert Przybysz / stock.adobe.com • Koszalin - fot. 1, 3 UM Koszalin, fot. 2 FStockLuk / stock.adobe.com • Sopot - fot. 1, 3, 4 Anna Rezulak / KFP / UM Sopot, fot. 2 killhan / stock.adobe.com • Elbląg - fot. 1, 3 UM w Elblągu, fot. 2 uslatar / stock.adobe.com, fot. 4 tongpatong / stock.adobe.com • Pasłęk - fot. 1 Piotr Szczepkowski, fot. 2 marekka / stock.adobe.com, fot. 3 Gmina Pasłęk, fot. 4 Yekatseryna / stock.adobe.com • Lidzbark Warmiński - fot. 1, 2 Michał Misztal, fot. 3 Kamil Onyszk • Uniejów - fot. 1, 2, 3 Archiwum UM Uniejów, fot. 4 Earth Festival • Opole - fot. 1, 2 Grzegorz Naszkiewicz / UM Opole, fot. 3 Czas na Opole, fot. 4 fotozen / stock.adobe.com • Kędzierzyn-Koźle - fot. 1 Longfin Media / stock.adobe.com, fot. 2 Teresa Głuszek, fot. 3, 4 UM Kędzierzyn Koźle • Ostrzeszów - fot. 1, 2, 3 UMiG Ostrzeszów, fot. 4 Halfpoint / stock.adobe.com • Krosno Odrzańskie - fot. 1, 2 Adam Sobolewski, fot. 3 Patrick / stock.adobe.com • Kobyłka - fot. 1, 2 Szymon Banasiak, fot. 3 Stowarzyszenie Educentrum Kobyłka, fot. 4 Maridav / stock.adobe.com • Biała Podlaska - fot. 1, 2, 3, 4 UM Biała Podlaska • Łuków - fot. 1, 2, 3, 4 UM Łuków • Kraśnik - fot. 1, 2 JackF / stock.adobe.com, fot. 3 Dagmara Okulus / Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku, fot. 4 Olga Soloveva / stock.adobe.com • Brzesko - fot. 1, 2 Toman Kapuściński, fot. 3 UM Brzesko, fot. 4 Markus Laßnig / stock.adobe.com • Wieliczka - fot. 1, 2, 3 UMiG Wieliczka • Oświęcim - fot. 1, 2 SKY FOTO STUDIO, fot. 3, 4 UM Oświęcim • Szczecinek - fot. 1, 2 Marcin Szydlik, fot. 3 Stowarzyszenie „Miasto z Wizją”, fot. 4 hakinmhan / stock.adobe.com • Skarżysko-Kamienna - fot. 1, 3 UM Skarżysko-Kamienna, fot. 2 Krzysztof Rostkowski / stock.adobe.com, fot. 4 surassawadee / stock.adobe.com • Starachowice - fot. 1 Maciej Mysza / zlotumyski.pl, fot. 2 Konrad / stock.adobe.com, fot. 3 Stowarzyszenie Program Czysta Polska • Puławy - fot. 1 Adam Koziol / UM Puławy, fot. 2, 3 UM Puławy, fot. 4 oskarjanjarzyna / stock.adobe.com • Przemyśl - fot. 1 Grzegorz Karnas, fot. 2 vlamur / stock.adobe.com, fot. 3 Kamil Krukiewicz, fot. 4 Archiwum Arboretum Bolestraszyce • Krosno - fot. 1, 2 lukszczepanski / stock.adobe.com, fot. 3 UM Krosno, fot. 4 Tramper2 / stock.adobe.com • Rzeszów - fot. 1, 2 Tadeusz Poźniak, fot. 3 Grzegorz Bukała, fot. 4 hassanmim2021 / stock.adobe.com • Ostrów Wielkopolski - fot. 1 Ł. Zandecki, fot. 2 Marcel / stock.adobe.com, fot. 3 Biuro Prasowe UM Ostrów Wielkopolski • Białystok - fot. 1, 4 H. Wojdakowska / UM Białystok, fot. 2 vyha / stock.adobe.com, fot. 3 Stowarzyszenie Program Czysta Polska • Racibórz - fot. 1, 2, 3, 4 UM Racibórz • Wałbrzych - fot. 1, 2 Tomasz Góra, fot. 3 UM w Wałbrzychu • Głogów - fot. 1 oxygen64 / stock.adobe.com, fot. 2, 3 Studio Siwek dla UM w Głogowie, fot. 4 PWIK w Głogowie sp. z o.o. • Nowy Sącz - fot. 1, 2, 3 UM Nowy Sącz, fot. 4 Jorens / stock.adobe.com • Podsumowanie - fot. 1 Polsat, fot. 2 UM Nowy Sącz

© Stowarzyszenie Program Czysta Polska